

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

**Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Διακυβέρνηση και Δημόσιες Πολιτικές»**

**«Ψηφιακή Διακυβέρνηση και Πολιτικές Μείωσης της
Γραφειοκρατίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και
Επενδύσεων»**

Μαριγώ Κοσμίδου

Κόρινθος, Ιούνιος 2020

University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International
Relations

Master Program in
“Governance and public policies”

Digital Governance and Bureaucracy Reduction
Policies at the Ministry of Development and
Investments

Marigo Kosmidou

Corinth, June 2020

Ψηφιακή Διακυβέρνηση και Πολιτικές Μείωσης της Γραφειοκρατίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Σημαντικοί Όροι: ψηφιακή διακυβέρνηση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, γραφειοκρατία, νέα Τεχνολογία, Πληροφορική & Επικοινωνία (ΤΠΕ), διοικητική μεταρρύθμιση, Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Περίληψη

Η ψηφιακή διακυβέρνηση και το φαινόμενο της γραφειοκρατίας είναι δύο εντελώς αμφίρροπες καταστάσεις εντός του δημοσίου τομέα και για τον λόγο αυτό η ανάπτυξη και η εφαρμογή της ψηφιακής διακυβέρνησης με σκοπό τη μείωση της γραφειοκρατίας και των διοικητικών βαρών της δημόσιας διοίκησης αποτελεί πρόκληση στη σημερινή εποχή.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να προσεγγίσει τις έννοιες της γραφειοκρατίας και της ψηφιακής διακυβέρνησης και να αποσαφηνίσει κατά πόσο επηρεάζεται η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, με ιδιαίτερη έμφαση στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μέσω των δύο αυτών αντίθετων τάσεων και κατ' επέκταση η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα της χώρας.

Στο πρώτο Κεφάλαιο οριοθετείται η έννοια της γραφειοκρατίας και παρατίθενται θεωρίες του φαινομένου αυτού, η διεύθυνσή του στην ελληνική δημόσια διοίκηση, με εμφανείς τις συνέπειές του και τέλος αναφερόμαστε σε μέτρα και προτάσεις για τον περιορισμό του.

Στο δεύτερο Κεφάλαιο εξετάζουμε την στρατηγική της διοικητικής μεταρρύθμισης του δημοσίου τομέα και κατά πόσο αυτή συμβάλλει στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, μέσω της αναδιοργάνωσης των δομών των δημοσίων υπηρεσιών και της απλούστευσης των διαδικασιών μέσω της κανονιστικής μεταρρύθμισης.

Στο τρίτο Κεφάλαιο αναδεικνύουμε την χρήση της ψηφιακής διακυβέρνησης στη δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα και την ΕΕ και παρουσιάζουμε τον όρο της «ηλεκτρονικής διακυβέρνησης», την στρατηγική εισαγωγής της ως μεταρρυθμιστική διαδικασία στο δημόσιο καθώς και τις συνθήκες που απαιτούνται για να λειτουργήσουν αποτελεσματικά οι ΤΠΕ με κύριο στόχο την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας.

Στο τέταρτο Κεφάλαιο αναλύεται η αποστολή και ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, για την χάραξη αποτελεσματικής αναπτυξιακής πολιτικής για την ανάπτυξη της οικονομίας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας στην χώρα και της αναβάθμισης των επιχειρήσεων μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού της δημόσιας διοίκησης.

Τέλος, στο πέμπτο Κεφάλαιο αναφερόμαστε στο κατά πόσο η ψηφιακή διακυβέρνηση έχει διεισδύσει στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, εστιάζοντας στις υπάρχουσες ηλεκτρονικές εφαρμογές του Υπουργείου και κατά πόσο αυτές συμβάλλουν στην μείωση της γραφειοκρατίας, στην διευκόλυνση των επιχειρήσεων, στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη και την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της ίδιας της υπηρεσίας.

Digital Governance and Bureaucracy Reduction Policies at the Ministry of Development and Investments

Keywords: digital governance, e-government, bureaucracy, new Technology, Information & Communication (ICT), administrative reform, Ministry of Development and Investments

Abstract

Digital governance and the phenomenon of bureaucracy are two completely ambiguous situations within the public sector and for this reason, the development and implementation of digital governance to reduce bureaucracy and administrative burdens of public administration is a challenge today.

The purpose of this paper is to approach the concepts of bureaucracy and digital governance and to clarify whether the functioning of public administration is affected, with particular emphasis on the Ministry of Development and Investments, through these two opposite trends and consequently development and competitiveness of the country.

The first chapter defines the concept of bureaucracy and presents theories of this phenomenon, its penetration in the Greek public administration, with obvious consequences and finally, we refer to measures and proposals for its reduction.

In the second chapter, we examine the strategy of administrative reform of the public sector and whether it contributes to the fight against bureaucracy, through the reorganization of public service structures and the simplification of procedures through regulatory reform.

In the third chapter, we highlight the use of digital governance in public administration in Greece and the EU and present the term "e-government", its introduction strategy as a reform process in the public sector, and the conditions

required for the effective operation of ICT with main aimed at combating bureaucracy.

The fourth chapter analyzes the mission and role that the Ministry of Development and Investments is called to play, to formulate an effective development policy for the development of the economy and increase the competitiveness in the country and the upgrading of companies through the digital transformation of public administration.

Finally, in the fifth chapter, we refer to the extent to which digital governance has penetrated the Ministry of Development and Investments, focusing on the existing electronic applications of the Ministry and whether they contribute to reducing bureaucracy, facilitating business, improving the quality of life of the citizen and the efficiency and effectiveness of the service itself.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέως και ο επιβλέπων, οι εξεταστές το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

(Υπογραφή)

Περιεχόμενα

Περίληψη

Abstract

Κατάλογος Πινάκων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	1
ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ	1
1.1 Εισαγωγή	1
1.2 Ορισμός της γραφειοκρατίας	1
1.3 Θεωρίες του φαινομένου της γραφειοκρατίας	2
1.4 Γραφειοκρατία και δημόσια διοίκηση	4
1.5 Η παθογένεια της ελληνικής γραφειοκρατίας	6
1.6 Αντιμετώπιση των παθογενειών της γραφειοκρατίας στην δημόσια διοίκηση	9
1.7 Ανακεφαλαίωση	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	11
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ	11
2.1 Εισαγωγή	11
2.2 Η στρατηγική της διοικητικής μεταρρύθμισης στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας	12
2.3 Η αναδιοργάνωση των δομών	14
2.4 Κανονιστική μεταρρύθμιση	16
2.5 Ανακεφαλαίωση	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	19
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	19
3.1 Εισαγωγή	19
3.2 Ορισμός της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	20
3.3 Κατηγορίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών	21
3.4 Παροχή υπηρεσιών μέσω Ψηφιακής Διακυβέρνησης	25
3.5 Οφέλη της ηλεκτρονικής-ψηφιακής διακυβέρνησης	29
3.6 Ανακεφαλαίωση	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	31
Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	31

4.1 Εισαγωγή	31
4.2 Αποστολή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων	31
4.3 Εθνική Αναπτυξιακή Πολιτική	32
4.4 Δημόσια Διοίκηση και Ανάπτυξη	34
4.5 Ανακεφαλαίωση	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ	39
Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	39
5.1 Εισαγωγή	39
5.2 Θεσμικό πλαίσιο	40
5.3 Ηλεκτρονικές Εφαρμογές στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	41
5.4 Αξιολόγηση των Πολιτικών μείωσης της γραφειοκρατίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων υπό το πρίσμα της ψηφιακής διακυβέρνησης	56
5.5 Ανακεφαλαίωση	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	63

Κατάλογος Πινάκων

[Αριθμός Πίνακα]	[Τίτλος Πίνακα]	[Σελίδα]
3.1	Κατηγορίες Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών	22
3.2	Επιδόσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης	26
3.3	Ψηφιακός δείκτης Οικονομίας και Κοινωνίας	26
4.1	Κατάταξη Ελλάδας στο Doing Business 2020 ανά υποδείκτη	36
5.1	Αποτελέσματα χρήσης ΠΑΠΥΡΟΥ	45
5.2	Ανάπτυξη Ηλεκτρονικών Εφαρμογών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων	61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

1.1 Εισαγωγή

Η γραφειοκρατία αναδείχθηκε κατά τον 20^ο αιώνα ως εξέχων κοινωνικό φαινόμενο. Στις μέρες μας η γραφειοκρατικοποίηση διαπερνά όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Η επιρροή των σύγχρονων γραφειοκρατικών οργανώσεων είναι εμφανής σε όλες τις κοινωνικές και επαγγελματικές σχέσεις του ανθρώπου.(N. Μουζέλης,2009 σελ. 71).

Το γραφειοκρατικό φαινόμενο αποτελεί ένα από τα πιο μελετημένα φαινόμενα και εξακολουθεί να αποτελεί πεδίο μελετών και ερευνών από την επιστημονική κοινότητα, εξαιτίας της πολυπλοκότητας και της διεισδυτικότητας που το διακατέχει .(M. Σεραφετινίδου 2003,σελ.15-18)¹

1.2 Ορισμός της γραφειοκρατίας

Ο όρος γραφειοκρατία (bureaucracy) προήλθε από τη Γαλλία του 18^{ου} αιώνα, από τη λέξη «bureau», που σήμαινε το τσόχινο ύφασμα που σκέπαζε το γραφείο και αργότερα το ίδιο το γραφείο και τον κυβερνητικό αξιωματούχο (M. Σεραφετινίδου 2003, σελ. 109).²

Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η έννοια της γραφειοκρατίας πως ορίζεται ως το φαινόμενο κατά το οποίο μία οργάνωση λειτουργεί με ιεραρχική διοίκηση και για κάθε θέση υπάρχουν αρμοδιότητες, οι οποίες είναι προκαθορισμένες μέσα σε αυστηρό πλαίσιο.

¹ .Όπως αναφέρει ο Krygier 1979 Κεφ.2 «μελετούν τις γραφειοκρατίες, ως μελέτες περίπτωσης ή σε συγκριτική βάση, εντός και μεταξύ κοινωνιών ,στον κρατικό μηχανισμό ή εκτός αυτού».

² Ο όρος “bureaucratie” αποδίδεται στον Γάλλο φυσιοκράτη Βενσέν ντε Γκουρνέ, ο οποίος εισήγαγε τη φιλελεύθερη άποψη του ελεύθερου ανταγωνισμού και της απελευθέρωσης της οικονομίας από οποιαδήποτε κρατική παρέμβαση και διαχείριση.

Ενώ λοιπόν, αρχικά ο όρος γραφειοκρατία χρησιμοποιήθηκε στη Γαλλία, προκειμένου να προσδιοριστεί ο «τρόπος λειτουργίας και η δομή της δημόσιας διοίκησης», με τον καιρό έχασε τον επιστημονικό ορισμό της και συνδέθηκε με την αρνητική έννοια του όρου³ και έτσι συνδυάστηκε με την «αναποτελεσματικότητα, την αυστηρή τήρηση των τύπων, την αλλοτρίωση των εργαζομένων, την έλλειψη ευελιξίας, την κατάχρηση εξουσίας, την πολυνομία και την ταλαιπωρία των πολιτών», όπως αναφέρονται στο Τύπας-Κατσαρός 2006, σελ. 243-244.

Στην έννοια του φαινομένου της γραφειοκρατίας θεμελιώδης ήταν η συμβολή των κλασικών μελετητών Marx και Weber.

1.3 Θεωρίες του φαινομένου της γραφειοκρατίας

Στην πλειοψηφία τους οι θεωρητικοί μελετητές του φαινομένου της γραφειοκρατίας προσεγγίζουν την γραφειοκρατία ως σύστημα διοίκησης, με έμφαση στις οργανωτικές λειτουργίες και στην αποτελεσματικότητά της, με στόχο την εξυπηρέτηση μέσω ορθολογικών γραφειοκρατικών αναγκαίων τυπικών διαδικασιών, για την «αποδοτική και εύρυθμη λειτουργία της σύγχρονης κοινωνίας» (Μ. Σεραφετενίδου 2003, σελ. 23).

Ο Καρλ Μαρξ το 1978 με το έργο του «Κριτική της Εγγελιανής Φιλοσοφίας του Κράτους και του Δικαίου», σε μία εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη σε σχέση με τον Γερμανό φιλόσοφο Χέγκελ, εκφράζει την πεποίθηση ότι το κράτος δεν εξυπηρετεί το κοινό συμφέρον, θεωρώντας αυτό όργανο, όπου μαζί με την γραφειοκρατία ευρισκόμενο στα χέρια της καπιταλιστικής τάξης εξυπηρετεί τα οικονομικά της συμφέροντα και όχι των εργατών επιβάλλοντας με τον τρόπο της την ισχυρή θέλησή της.⁴

Μέσα από το συνολικό του έργο, διαφαίνεται ότι ο Μαρξ κατορθώνει να δώσει στην έννοια της γραφειοκρατίας δύο χαρακτηριστικά, τα οποία κυρίως

³ Βλ. Γ. Γκιζέλης, 2009, σελ.9. Το πελατειακό σύστημα, η ελληνική γραφειοκρατία και οι παράγοντες διαμόρφωσης της ελληνικής ιδιαιτερότητας

⁴ Σχετική είναι και η αντίληψη του Κορνήλιου Καστοριάδη για την γραφειοκρατία, όπως έχει σταχυολογηθεί στο έργο του «Η γραφειοκρατική Κοινωνία» 1985.

προέρχονται από την καπιταλιστική κοινωνία. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι πρώτον ο ταξικός προσανατολισμός της γραφειοκρατίας και κατά δεύτερον «η αυτοτελής συντεχνία». Επίσης, ο Μαρξ προέβλεπε ότι η γραφειοκρατία θα σταματήσει να υπάρχει με την επικράτηση του προλεταριάτου και την καταπόνηση του καπιταλιστικού συστήματος. (Μ. Σεραφετενίδου 2003, σελ. 115-116).⁵

Αυτές οι απόψεις του Μαρξ για την γραφειοκρατία δέχτηκαν σκληρές και έντονες επικρίσεις και έγιναν πεδίο σφοδρών αντιπαραθέσεων, αλλά αποτέλεσαν το έναυσμα για τον επηρεασμό των μετέπειτα επιστημόνων και θεωρητικών της γραφειοκρατικής διοίκησης, όπως του Max Weber, το έργο του οποίου αποτελεί σταθμό για την γραφειοκρατική οργάνωση.

Ο Weber στις αρχές του 20^{ου} αιώνα διατύπωσε τις απόψεις του για το φαινόμενο της γραφειοκρατίας, όπου μέσω ενός συνοπτικού πλαισίου καθόρισε την δομή, τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών. Αυτές του οι απόψεις εκφράζονται με την μορφή του «ιδεότυπου» ή «ιδεατού τύπου»⁶ και ομαδοποιούνται σε τρεις κύριες κατηγορίες με κάθε μία εξ αυτών να εμπεριέχουν ένα σημείο-κλειδί:

- Πρώτον οι τυπικοί και απρόσωποι κανόνες λειτουργίας⁷
- Δεύτερον η ιεραρχική οργάνωση των στελεχών
- Και τέλος ο καταμερισμός αρμοδιοτήτων και ειδικοτήτων

Τα ανωτέρω είναι μεταξύ τους αλληλένδετα και αλληλοσυνδεόμενα, αφού ο καταμερισμός της εργασίας αυξάνει την μεγάλη απαίτηση για έλεγχο και συντονισμό, τον οποίο επιβάλλει η ιεραρχική δομή της οργάνωσης. (Μ. Σεραφετενίδου 2003, σελ. 43, Σ. Πλυμάκης, 2019 σελ.26).

⁵ Σημειώνεται ότι τον όρο γραφειοκρατία καθιέρωσε ο Μαρξ στο θεωρητικό πεδίο, ενώ ο Χέγκελ δεν κάνει καμία αναφορά σε αυτόν, αντίθετα μιλάει για το Κράτος, την εκτελεστική εξουσία και τους δημοσίους υπαλλήλους

⁶ Βλ. M. Weber, On the Methodology of Social Sciences, 1949, σελ. 90-93.

⁷ Βλ. Weber, 121.980: «Ο φορμαλισμός και η προσήλωση στους κανόνες και μια ψυχρή στάση χαρακτηρίζουν τη γραφειοκρατική διοίκηση».

Επομένως, το κυριότερο γνώρισμα της γραφειοκρατίας, κατά τον Weber, δηλαδή η «ορθολογικότητα» εξασφαλίζεται από τα ανωτέρω αναφερόμενα σημεία κλειδιά της.

Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι ο ίδιος ο Βέμπερ θεωρούσε την γραφειοκρατία ως αναντικατάστατη, επειδή όπως αναφέρει «μπορεί από καθαρά τεχνικής σκοπιάς να φτάσει στον υψηλότερο βαθμό αποτελεσματικότητας και υπό αυτήν την έννοια είναι το πιο τυπικά ορθολογικό υφιστάμενο μέσο άσκησης εξουσίας επί ανθρωπίνων όντων» (Weber, 1978, 223).

Η γραφειοκρατική οργάνωση εμφανίζεται ως «σταθερότυπος», αφού η κάλυψη των αναγκών και των στόχων μεγάλου μέρους της κοινωνίας, επιτυγχάνεται μόνο με προκαθορισμένα οργανωτικά και διοικητικά συστήματα, όπως αυτό της γραφειοκρατίας, με συνέπεια την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων , όπως υποστηρίζει ο Weber (Α. Μακρυδημήτρης, 1986 σελ.100).

1.4 Γραφειοκρατία και δημόσια διοίκηση

Στην Ελλάδα μετά την εθνικοαπελευθερωτική επανάσταση του 1821 και τη σύσταση του ελληνικού κράτους, η δημόσια διοίκηση παρουσίαζε σαφώς και εμφαντικά όλα τα τυπικά γνωρίσματα και χαρακτηριστικά της κατά τον Weber γραφειοκρατικού τύπου και ιεραρχικής διάρθρωσης οργάνωση. Αυτό βέβαια δεν αποτελεί έκπληξη, αφού οι πρώτοι δημόσιοι υπάλληλοι του νεοσύστατου κράτους ήταν βαυαροί αξιωματούχοι, οι οποίοι μαζί με τον βασιλιά Όθωνα μεταφέρθηκαν από την Βαυαρία προκειμένου να αναλάβει την ηγεσία της χώρας. Παρά την εμπειρία τους όμως, δεν κατόρθωσαν να επιβάλουν τα θεωρητικά τους διοικητικά πρότυπα στις νέες συνθήκες διακυβέρνησης της Ελλάδος. Αυτό όμως είχε ως αποτέλεσμα να παρατηρηθούν δυσλειτουργίες και προβλήματα από την πρώτη εφαρμογή των διοικητικών αρχών και οργανώσεων, τα οποία μπορούμε να πούμε ότι ακολουθούν την ελληνική δημόσια διοίκηση μέχρι και σήμερα. Επίσης, φυσική συνέπεια όλων αυτών ήταν η γραφειοκρατική διοίκηση στη χώρα μας να γίνει συνώνυμη της «παθογένειας» και αναποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης.(Σ. Κτιστάκη, 2014, σελ.79).

Μετά την λήξη του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, στην Ελλάδα αλλά και σε πολλές άλλες χώρες, επικράτησε παντού ανά την υφήλιο η τάση για ανασυγκρότηση και αναδιοργάνωση των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης. Έτσι παρατηρήθηκε το φαινόμενο της υπερδιόγκωσης του ελληνικού κράτους και του υπερπολλαπλασιασμού του αριθμού των δημοσίων υπαλλήλων, όπως αναφέρεται στο Μακρυδημήτρης-Πραβίτα 2012 σελ. 290 επ. και σελ.558 επ.

Επίσης, μετά την κατάρρευση του φασισμού και του υπαρκτού σοσιαλισμού, όπου και στα δύο μοντέλα επικρατούσε ο άκρατος κρατικός συγκεντρωτισμός (Α. Μακρυδημήτρης, 1999), επήλθε βαθειά ρήξη μεταξύ της γραφειοκρατικής οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών και της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι βασικές διαφορές αυτών των βασικών κοινωνικών πεδίων, εστιάστηκαν στο γεγονός ότι οι επιχειρήσεις λειτουργούν με σκοπό το κέρδος εντός του ανταγωνιστικού περιβάλλοντος της αγοράς, ενώ αντίθετα η γραφειοκρατία δρα αποκλειστικά και μονοπωλιακά εντός των δημοσίων οργανώσεων.

Αφού έχει καταστεί σαφές ότι η γραφειοκρατία έχει απλώσει τα «γρανάζια της» (Α. Μακρυδημήτρης 2013, σελ.55) στο δημόσιο τομέα, κάνουν εμφανή την παρουσία τους και άλλα επιπλέον ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του φαινομένου της γραφειοκρατίας εντός των δημοσίων οργανώσεων τα οποία είναι:

A. Η έλλειψη και αδυναμία μέτρησης των στόχων και αποτελεσμάτων των δημοσίων υπηρεσιών κυρίως σε υπηρεσίες με κοινωφελή χαρακτηριστικά και γνωρίσματα (παιδεία, υγεία, ασφάλεια, πολιτισμός κλπ), με αποτέλεσμα την αδυναμία μέτρησης της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών.

B. Οι «εκροές» δηλαδή τα αποτελέσματα των δράσεων δεν συνδέονται με τις «εισροές» δηλαδή τις σχετικές δαπάνες και πόρους που αναλώθηκαν, εν ολίγοις με τα χρήματα των φορολογουμένων πολιτών, με αποτέλεσμα την συνεχή ύπαρξη ελλειμμάτων και την σταδιακή υποβάθμιση των υπηρεσιών τους.

Γ. Και όσον αφορά το περιβάλλον στο οποίο δρουν οι δημόσιες επιχειρήσεις είναι πλήρως προστατευμένο με προνομιακές συνθήκες, εν αντιθέσει με αυτό

των ιδιωτικών επιχειρήσεων οι οποίες εργάζονται υπό διαφορετικούς όρους και σε ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Επομένως, σύμφωνα με τα όσα αναφερθήκαμε ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η γραφειοκρατία είναι πρωτίστως φαινόμενο του κράτους. Επίσης, αν προσπαθούσαμε να αποδώσουμε τον ορισμό της δημόσιας διοίκησης, θα μπορούσαμε να πούμε ότι «είναι το σύνολο μέσων και ενεργειών, που στόχο έχουν την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος για την ικανοποίηση των πολιτών του κράτους».^{8 9}

Η λεγόμενη κρατική γραφειοκρατία έχει ως κύριο σκοπό την εξυπηρέτηση του πολίτη,¹⁰ την εκπλήρωση του δημόσιου συμφέροντος και έχει ανατεθεί σε αυτή η σε καθημερινή βάση λειτουργία του κράτους.

Το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται η δημόσια διοίκηση είναι από την μία μεριά οι συνταγματικοί κανόνες, οι οποίοι έχουν δεσμευτικό χαρακτήρα για όλα τα κρατικά όργανα και από την άλλη είναι οι κανονιστικές αποφάσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν τις υπουργικές και άλλες αποφάσεις στο πλαίσιο της κανονιστικής αρμοδιότητας που έχει παρασχεθεί στην διοίκηση από το Σύνταγμα και με τις οποίες «αυτοκαθορίζεται».(Σ. Κτιστάκη, 2014, σελ.40).

1.5 Η παθογένεια της ελληνικής γραφειοκρατίας

Στην σύγχρονη εποχή το Κράτος βρίσκεται «υπό αμφισβήτηση».(Ν. Μιχαλόπουλος 2003, σελ.39). Πληθώρα δημοσίων οργανώσεων από Υπουργεία μέχρι οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης τελούν υπό την κριτική ματιά και την καχυποψία των πολιτών. Ο δημόσιος τομέας , ο οποίος κατά βάσει είναι δομημένος πάνω σε γραφειοκρατικά μοντέλα και συστήματα, στα μάτια των πολιτών είναι συνώνυμος με την μη αποδοτική διαχείριση των πόρων, την διαφθορά και με την αναποτελεσματικότητα.

⁸ Βλ Βικιπαίδεια

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1_%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7 (πρόσβαση 2-9-2020)

⁹ Adam Kuper & Jessica Kuper The Social Science Encyclopaedia, Routledge, 2003

¹⁰ Βλ .Μακρυδημήτρης Α.και Παπαδημητρόπουλος Δ., Μιχαλόπουλος Ν. Το Κράτος στον 21^ο αιώνα

Η εσωστρέφεια της ελληνικής δημόσιας διοίκησης αποτελεί μόνιμο τροφοδότη της γραφειοκρατίας και η σύνδεσή της με την «εγγραφοκρατία» δημιουργούν ασφυκτικές πιέσεις και καταστάσεις. Αν επίσης προσθέσουμε και την κακώς διαμορφωμένη νοοτροπία και συμπεριφορά των δημόσιων λειτουργών καταλήγουμε σε μία μόνιμη και αξεπέραστη κατάσταση δυσλειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών.

Οι κύριοι παράγοντες που συμβάλλουν στην ανατροφοδότηση του γραφειοκρατικού φαινομένου, με αποτελέσματα δυσμενή για την ίδια την δημόσια υπηρεσία, είναι οι εξής:

- Τα περιπλεγμένα οργανωτικά και λειτουργικά συστήματα
- Η πολυνομία και η μη σαφής αποτύπωση των οδηγιών¹¹
- Η ανεπαρκής κατάρτιση των δημοσίων υπαλλήλων στις νέες τεχνολογίες

Μεγάλες και σοβαρές δυσλειτουργίες παρατηρούνται ως προς το κανονιστικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης, επειδή εξαιτίας των αναρίθμητων κανόνων και αποφάσεων δημιουργούνται αλληλοσυγκρουόμενες ρυθμίσεις και αποφάσεις πολλές φορές για το ίδιο θέμα. Αυτή η συνεχής λειτουργία της ελληνικής διοίκησης και ο «νομικισμός» δημιουργεί σύγχυση και ταυτόχρονα καθιστά προβληματική την ορθή εφαρμογή των κανόνων δικαίου στην διοίκηση.(Σ. Κτιστάκη, 2014, σελ.81-82).¹²

Αν κάποιος αναζητήσει τα αίτια της αναποτελεσματικότητας του ελληνικού κράτους θα πρέπει να εστιάσει στην κακονομία και πολυνομία και στην γραφειοκρατική διάρθρωση της οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών.(Σ. Πλυμάκης 2019, σελ..200, Καρκατσούλης 2004 και ΟΟΣΑ).¹³

Επομένως, είναι αναγκαία η εφαρμογή κανονιστικής μεταρρύθμισης και ειδικότερα σε περιπτώσεις διαρθρωτικών παρεμβάσεων στην οικονομία, αλλά

¹¹ Βλ. Κ. Σπανού, Δημόσια Διοίκηση και Δημόσια Πολιτική, σε Ε. Σπηλιωτόπουλου/Α.Μακρυδημήτρη (επιμ.) «Η Δημόσια Διοίκηση στην Ελλάδα», εκδ.Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή,2001, σ.184

¹² Εξαιτίας των πολυπληθών ρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης εισήλθε η λεγόμενη «κανονιστική μεταρρύθμιση»

¹³ OECD, The OECD Report on Regulatory Reform.

και σε περιπτώσεις διοικητικών μεταρρυθμίσεων και ειδικότερα σε δράσεις που αποσκοπούν στην βελτίωση της αποδοτικότητας,¹⁴ αποτελεσματικότητας και ποιότητας των υπηρεσιών, που κυρίως παρέχονται από τη δημόσια διοίκηση, ως μέτρο περιορισμού των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων του δημοσίου,(Π. Καρκατσούλης 2004, σελ.132-133), για τον πολίτη, τον καταναλωτή και την επιχείρηση.

Είναι σαφές, αν στα πιο πάνω προβλήματα της πολυνομίας και κακονομίας τεθεί επιπλέον και η «τυπολατρική εφαρμογή των ρυθμίσεων» από τη δημόσια διοίκηση , εντός ενός περιβάλλοντος με ασαφείς ρυθμίσεις, τότε είναι πασιφανές πως η διοίκηση αυτή δημιουργεί προβλήματα στους πολίτες της και επιβαρύνει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.¹⁵ Η αυτοπρόσωπη πρόσβαση στις υπηρεσίες από τους πολίτες δημιουργεί κόστος στις συναλλαγές, θέτει εμπόδια στην λειτουργία της αγοράς και ταυτόχρονα αποθαρρύνει τις επενδύσεις στην χώρα μας, που τόσο έχει ανάγκη εξαιτίας της οικονομικής κρίσης.(Σ. Κτιστάκη, 2014, σελ.84).

Τεράστια ποσά δαπανώνται ασκόπως προς χάρη του γραφειοκρατικού φαινομένου στην δημόσια διοίκηση, αφού μόνο για την παροχή των διοικητικών υπηρεσιών και ειδικότερα όσον αφορά τα διοικητικά και τα ενδοδιοικητικά βάρη, για τα αμιγώς διοικητικά βάρη ανέρχονται σε 6,7 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή πάνω από 3% του ΑΕΠ και αν σε αυτό ενσωματωθούν και τα ενδοδιοικητικά βάρη, μιλάμε για ποσά άνω των 10 δισεκατομμυρίων ευρώ!!...(Σ. Πλυμάκης 2019, σελ.206).

Μέσα σε όλη αυτή την παραζάλη της δημόσιας διοίκησης πολλές φορές παρατηρούμε την υιοθέτηση όλο και περισσότερων κανόνων και αποφάσεων με αποτέλεσμα να μην οδηγούμεθα σε μείωση της τυπολατρίας, αλλά αντιθέτως να διαιωνίζεται αυτός ο φαύλος κύκλος της γραφειοκρατίας. Όπως αναφέρει ο Crozier 1964, η γραφειοκρατία είναι μία οργάνωση «ανίκανη να διορθώσει τα λάθη της» ή «να διορθώσει τη συμπεριφορά της μαθαίνοντας από

¹⁴ Ως αποδοτικότητα θεωρείται η παραγωγικότητα του δημοσίου τομέα σε αναλογία με τους συνολικούς πόρους που δαπανήθηκαν.

¹⁵ Βλ. σχετική έρευνα Β.Ράπανου, τον Νοέμβριο του 2009, για το εύρος των δραστηριοτήτων του δημοσίου τομέα και τις επιπτώσεις τους στην οικονομική ζωή της χώρας, (IOBE)

τα σφάλματά της», με αποτέλεσμα οι «δυσλειτουργίες της να αποτελούν μέρος της αυτοενισχυμένης ισορροπίας της».

1.6 Αντιμετώπιση των παθογενειών της γραφειοκρατίας στην δημόσια διοίκηση

Όπως έχει ήδη επισημανθεί η γραφειοκρατία εκλαμβάνεται ως μία ειδικού τύπου οργάνωση , με παρενέργειες στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό περιβάλλον της οργάνωσης, με κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα την αναποτελεσματικότητα, την δυσλειτουργία και την δυσκαμψία ακόμη και στις πιο απλές καθημερινές εργασίες της.

Την εποχή της παγκοσμιοποίησης, η αναδιοργάνωση της γραφειοκρατικά δομημένης δημόσιας διοίκησης καθίσταται επιτακτική και αναγκαία προκειμένου να κατορθώσει να επιτελέσει τον ρόλο που της έχει ανατεθεί σε ένα ασταθές κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον παγκοσμίου εμβέλειας

Στον 21^ο αιώνα είναι γεγονός ότι οι κοινωνικές αλλαγές έχουν καταστήσει την γραφειοκρατία σε ένα διοικητικό μόρφωμα του οποίου η ανεπάρκεια το έχει αναγάγει σε μη βιώσιμο σύστημα. Έτσι, στην επιστημονική κοινότητα συναντάμε όλο και περισσότερες περιπτώσεις αμφισβήτησης του γραφειοκρατικού φαινομένου, με συνέπεια την εμφάνιση νέων και σύγχρονων δημόσιων πολιτικών με στόχο την αντιμετώπιση των παθογενειών της μέσω νέων οργανωτικών διαδικασιών.(N. Μιχαλόπουλος, 2003, σελ.22 και 33).

Έτσι, τα νέα θεωρητικά μοντέλα διοικητικής μεταρρύθμισης που παρουσιάστηκαν διεθνώς, με μεγάλο πεδίο εφαρμογής και δράσης, εστιάζουν στο Νέο Δημόσιο Μάνατζμεντ , του οποίου τα προγράμματα επικεντρώθηκαν σε παρεμβάσεις με κύριο στόχο την επίλυση των διαχρονικών προβλημάτων της δημόσιας διοίκησης και αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας.(Σ. Πλυμάκης 2019, σελ.52 και N. Μιχαλόπουλος 2003 σελ 79).

Ανά τον κόσμο έχουν εφαρμοστεί πληθώρα σχεδίων διοικητικής μεταρρύθμισης¹⁶, στο πλαίσιο της «αμφίδρομης σχέσης» αυτής και του

¹⁶ Βλ. Dixon *et al* Achieving Civil Reform: The Threats, Challenges & Opportunities in Alternative Thinking-Better Public Services, επιμ. Koch *et al*, Germany: Gabler-Verlag, 2004

δημόσιου μανάτζμεντ, μετά από συστάσεις και την καθοδήγηση διεθνών οργανισμών και κυρίως της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Αυτή η καθολική εδραίωση των στρατηγικών μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης με όρους δημοσίου μανάτζμεντ συντελέστηκε από τους διεθνείς οργανισμούς (ΟΟΣΑ, ΟΗΕ, Παγκόσμια Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο) ¹⁷ μέσω της συνδρομής τους σε τεχνογνωσία, αλλά και διάχυσης των δημοσίων πολιτικών εκσυγχρονισμού των δημοσίων υπηρεσιών.¹⁸ Επίσης, καταλυτικό ρόλο έπαιξε και συνεχίζει να διαδραματίζει μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου μέσω των θεσμικών οργάνων της με γνώμονα τον εξευρωπαϊσμό, προτρέπει τα κράτη-μέλη της να υιοθετούν καλές πρακτικές, να αναλύει και να συγκρίνει πολιτικές και να συστήνει προτάσεις στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου για την εύρυθμη λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών των κρατών μελών της. (Μ. Ραμματά 2011 σελ.63, Ν. Μιχαλόπουλος 2003, σελ.81-82).

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των μεταρρυθμιστικών διοικητικών προγραμμάτων, όπως αναφέρονται από την Μ. Ραμματά, 2011 και Π. Καρκατσούλη 2004, έγκειται ενδεικτικά στα κάτωθι σημεία:

- Απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών
- Απογραφειοκρατικοποίηση, δηλαδή με κύριο στόχο την μείωση της γραφειοκρατίας
- Προώθηση της διαφάνειας συνδυαστικά με την πάταξη της διαφθοράς μέσω της διάχυσης της πληροφορίας προς τους πολίτες
- Προσέγγιση του κράτους προς τον πολίτη στο πλαίσιο της ανάκτησης της εμπιστοσύνης του στους δημοκρατικούς θεσμούς και αξίες
- Μείωση των αποσπασματικών δράσεων των δημοσίων υπηρεσιών για την εξασφάλιση της σφαιρικής δράσης αυτών για την ικανοποίηση των αναγκών του πολίτη.
- Εφαρμογή συστημάτων στοχοθεσίας και αξιολόγησης των δημοσίων υπηρεσιών

¹⁷ www.oecd.com, www.unric.org, www.worldbank.org, <https://www.imf.org/external/index.htm>.

¹⁸ Για την κατανόηση του ρόλου των διεθνών οργανισμών στο πεδίο της διοικητικής μεταρρύθμισης χρήσιμη είναι η διάκριση μεταξύ “visible global bureaucracy” και “invisible global bureaucracy”.

- Αξιοποίηση της τεχνολογίας, της πληροφορικής και των επικοινωνιών για την καλύτερη οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών αλλά και για την βελτίωση της ποιότητας των συναλλαγών των πολιτών με το δημόσιο τομέα (ψηφιακή διακυβέρνηση, ψηφιοποίηση διαδικασιών κλπ)
- Μέσω των προγραμμάτων κανονιστικής μεταρρύθμισης η κατάργηση των διοικητικών εμποδίων για την ανάπτυξη των αγορών και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.
- Ο έλεγχος των δημοσίων δαπανών με άξονα την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα.

1.7 Ανακεφαλαίωση

Συνοψίζοντας στα όσα αναφερθήκαμε ανωτέρω , η ελληνική δημόσια διοίκηση εμφανίζει σε πολλές καθημερινές της εργασίες όλα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του γραφειοκρατικού δομημένου μοντέλου οργάνωσης, με αποτέλεσμα οι αποδόσεις της να μην είναι παραγωγικές και να μην αξιολογούνται θετικά ως προς την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους.

Σήμερα όμως, η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης δεν μπορεί να στηρίζεται στην χαμηλή παραγωγικότητα αποτελεσμάτων και ενεργειών της, σε αυτό το άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον στο οποίο ζούμε και διάγουμε. Για τον λόγο αυτό, καθίσταται εμφανές ότι ο ελληνικός δημόσιος τομέας χρήζει γενναίας μεταρρυθμιστικής προσπάθειας στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσής του και στο πλαίσιο της επί σειρά ετών διοικητικής του μεταρρύθμισης πρέπει με κάθε θυσία να παράξει επιτέλους θετικά αποτελέσματα .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

2.1 Εισαγωγή

Όπως αναφερθήκαμε και ανωτέρω, σε αυτό το διευρυμένο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον η αλλαγή από το γραφειοκρατικό βεμπεριανό μοντέλο σε ένα σύγχρονο διοικητικό μοντέλο έχει καταστεί επιτακτική και αναγκαία από το

σύνολο της κοινωνίας στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης, για την πάταξη της γραφειοκρατίας μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών, της αναδιοργάνωσης των δομών και της κανονιστικής ρύθμισης.

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρει η Σ. Κτιστάκη, 2014, σελ.87 « Ως διοικητική μεταρρύθμιση νοείται η φυσική διαδικασία διαρκούς αναζήτησης οργανωτικών και θεσμικών αλλαγών στη διοίκηση, που αποσκοπούν στη βελτίωση και την αναβάθμιση της συμπεριφοράς και της λειτουργίας της διοίκησης, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες και απαιτήσεις του περιβάλλοντος στο οποίο αναπτύσσει τη δράση της»¹⁹. Το αν θα είναι η διοικητική μεταρρύθμιση προσανατολισμένη σε μικρές έκτασης αλλαγές ή αντίθετα γενικευμένη και σαρωτική έγκειται στην βούληση της εκάστοτε πολιτικής εξουσίας.²⁰

2.2 Η στρατηγική της διοικητικής μεταρρύθμισης στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας

Είναι γεγονός ότι σχεδόν σε όλες τις χώρες τα τελευταία χρόνια, η αναμόρφωση των δράσεων της δημόσιας διοίκησης σε οργανωτικό και λειτουργικό επίπεδο, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη αποτελεί το κεντρικό σημείο δράσης των διοικητικών μεταρρυθμίσεων. (Ν. Μιχαλόπουλος 2003, σελ.91).

Οι μεταρρυθμίσεις στην δημόσια διοίκηση έχουν να κάνουν με τα νέα οικονομικά δεδομένα και έτσι οι δημόσιες πολιτικές μεταρρυθμίσεων έχουν χτιστεί με επίκεντρο τον άνθρωπο και την οικονομία σε όλο το φάσμα των λειτουργιών των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα τόσο σε κεντρικό όσο και περιφερειακό επίπεδο.

Έτσι μπορούμε να πούμε, ότι κεντρικός προσανατολισμός των διοικητικών μεταρρυθμίσεων είναι να μπορέσει επιτέλους να μικρύνει το μέγεθος του Κράτους με στόχευση τον περιορισμό του ρόλου του, ούτως ώστε να μην

¹⁹ Α. Μακρυδημήτρη, Η κρυφή γοητεία της διοικητικής μεταρρύθμισης, σε Α. Μακρυδημήτρη «Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης εκδ .Α. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1995 σ.11

²⁰ Εισήγηση Χ.Τσούκα Τι θα ήταν μια ριζική μεταρρύθμιση στη δημόσια διοίκηση στην ημερίδα στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στις 21/3/13 με θέμα : Χωρίς ριζική διοικητική μεταρρύθμιση δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη» συνδιοργάνωση ΕΛΙΑΜΕΠ, IOBE κ.α.

παρεμβαίνει σε σειρά ενεργειών, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα μέσω της «απελευθέρωσης των δυνάμεων της αγοράς». (Ν. Μιχαλόπουλος 2003, σελ.41-42 και Μουζέλης, 2002: 171επ.).²¹

Κατά καιρούς στην χώρα μας αναλήφθηκαν σημαντικές μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες για την διοικητική μεταρρύθμιση , με σημαντικότερες εξ αυτών ο Ν.2190/94 και το ΑΣΕΠ, το Πρόγραμμα ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ, τα ΚΕΠ, οι Ανεξάρτητες Αρχές , το Πρόγραμμα ΣΥΖΕΥΞΙΣ κλπ. (Π. Μαΐστρος 2009, σελ.213), για να έρθουμε στο σήμερα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων-Εθνική στρατηγική για τη διοικητική μεταρρύθμιση 2017-2019 –Δημόσιο 2020 και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Ε.Π) «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα»²² και το οποίο αποτελεί μέρος της δομής του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το 2015 το τότε Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ανέπτυξε πολύ παραστατικά και με όραμα μακροπρόθεσμο την «Εθνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση 2017-2019»,²³ η οποία είχε ως στόχο «μία ανεξάρτητη δημόσια διοίκηση, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην κατεύθυνση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης».

Στο εγχείρημα αυτό έχει γίνει προσπάθεια καταγραφής των αδυναμιών της ελληνικής δημόσιας διοίκησης, οι οποίες συνοπτικά είναι οι κάτωθι:

1. Αδυναμία σχεδιασμού και εφαρμογής δημόσιων πολιτικών
2. Έλλειψη συντονισμού
3. Ανεπαρκής αξιοποίηση και ανορθολογική κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού
4. Προβληματικό ρυθμιστικό πλαίσιο
5. Υστέρηση σε ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

²¹ H. Rainey, Understanding and Managing Public Organizations, Jossey-Bass, San Francisco, 1991, σελ.1

²² <http://www.epdm.gr/el/Pages/Default.aspx>

²³ minadmin.yypes.gr/wp-content/uploads/Dimosio2020-%CE%92ooklet-GR.pdf(πρόσβαση 13-8-20).

6. Απουσία σύγχρονων μεθόδων, τεχνικών και εργαλείων διοίκησης

Για την αντιμετώπιση αυτών των διαχρονικών προβλημάτων της ελληνικής δημόσιας διοίκησης έγιναν κάποιες προσπάθειες αντιμετώπισης αυτών:

- Επήλθε συντονισμός μέσω της Γενικής Γραμματείας Συντονισμού (ΓΓΣ).
- Στρατηγική διοίκηση δημόσιων οργανώσεων μέσω στόχων
- Αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών
- Διαχείριση και απλοποίηση διαδικασιών
- Εξυπηρέτηση των πολιτών και επιχειρήσεων μέσω της ψηφιακής διακυβέρνησης

2.3 Η αναδιοργάνωση των δομών

Η αναδιοργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών είναι το βασικό στοιχείο των πολιτικών διοικητικής μεταρρύθμισης και αποτελεί τον κομβικό άξονα πάνω στον οποίο στηρίζονται τα προγράμματα μείωσης της γραφειοκρατίας στην δημόσια διοίκηση.

Από τη δεκαετία του 1980 η αναδιοργάνωση των δομών αποτέλεσε την κυρίαρχη τάση των διοικητικών μεταρρυθμίσεων από τις περισσότερες κυβερνήσεις, επειδή διαχρονικά συνδέεται με την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημοσίων οργανισμών.(B.Guy Peters 1989, σελ. 171-173 και 283)

Αφού η ίδια η γραφειοκρατία έχει κλείσει πλέον τον ιστορικό κύκλο της στην δημόσια διοίκηση μία νέα οργάνωση πρέπει να λάβει την θέση της, σχεδιασμένη όμως σε άλλου είδους πρακτικές και δομημένη πάνω σε άλλη βάση (N. Μιχαλόπουλος 2003, σελ.161-165 και Γ.Μέργος *et al* (2012, σελ.253).

Για την επιτυχημένη αναδιοργάνωση δεν υπάρχουν ιδανικές λύσεις, αλλά η επανασχεδίαση των διοικητικών δομών πρέπει να στηρίζεται στα εξής:

- Σχεδιασμός με συνθήκες λειτουργίας των διοικητικού συστήματος με μηχανισμούς και όρους «αγοράς» για την καλύτερη και συντονισμένη κατανομή των πόρων
- Οι συμβάσεις να αποτελέσουν εργαλεία ειδικού βάρους για τη δημιουργία πιο ευέλικτων δομών
- Αλλαγή του τρόπου διάρθρωσης των δομών από την συνήθη κάθετη μορφή στην επίπεδη και οριζόντια για τις οργανωτικές λειτουργίες των δημόσιων υπηρεσιών
- Μεταφορά από τις καθημερινές και προκαθορισμένες γραφειοκρατικές εργασίες σε τυποποιημένες με σήμα κατατεθέν την ευέλικτη αντιμετώπιση των υπηρεσιών.

Επομένως, μέσω της αναδιοργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών επιτυγχάνεται σε μεγάλο βαθμό η υλοποίηση εργασιών και η παροχή υπηρεσιών ή αγαθών προς τους πολίτες με αποτελεσματικότητα και τέλος ενδυναμώνεται η προσπάθεια τους για αναπροσαρμογή του στρατηγικού προγραμματισμού .(N Μιχαλόπουλος 2003, σελ.178).²⁴

Μέσα σε ένα όλο και πιο ανταγωνιστικό περιβάλλον οι δημόσιες υπηρεσίες έρχονται να υλοποιήσουν ευρύτερα προγράμματα αναδιοργάνωσης των δομών τους, απλούστευσης των λειτουργικών τους διαδικασιών, προκειμένου να επιφέρουν περιορισμό των πόρων και να γίνουν αποδοτικότερες και πιο αποτελεσματικές.(Σ. Πλυμάκης 2019, σελ.90).

Το κυριότερο πρόβλημα σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ/OECD), όσον αφορά την κεντρική διοίκηση της χώρας είναι η απουσία συντονισμού και επικοινωνίας μεταξύ των κεντρικών υπουργείων, όσον αφορά το εξωτερικό αλλά και το εσωτερικό περιβάλλον τους , ο κατακερματισμός των υπηρεσιών αυτών σε διάφορα σημεία να περιορίζει δραστικά την μεταξύ τους επαφή , με αποτέλεσμα όλων αυτών των αδυναμιών την δυσκολία στην εφαρμογή και παρακολούθηση των διαφόρων δημόσιων πολιτικών.

²⁴ Σύμφωνα με την έκθεση “Improving Management In Government: The Next Steps” της Βρετανικής δημόσιας διοίκησης επί πρωθυπουργίας M.Thatcher

2.4 Κανονιστική μεταρρύθμιση

Στη χώρα μας στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας κάθε χρόνο εκδίδονται χιλιάδες Νόμοι, Προεδρικά Διατάγματα (ΠΔ), Αποφάσεις τόσο σε επίπεδο Κεντρικής Διοίκησης (υπουργικές), όσο και σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης.

Όπως είναι φυσικό όλη αυτή η πολυνομία και η καθημερινή παραγωγή χιλιάδων αποφάσεων, όπως εμφανίζεται από την ανάρτηση αυτών στην ΔΙΑΥΓΕΙΑ και αν συμπεριλάβουμε και την έκδοση Νόμων και Π.Δ. , οδηγούν στην κακονομία , αφού είναι αδύνατον η δημόσια διοίκηση να διαχειριστεί όλο αυτόν τον τεράστιο όγκο νομοθετικής ρύθμισης και να τον υλοποιήσει, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται φαινόμενα διαφθοράς και εμμονής στα γραφειοκρατικά πρότυπα των υπηρεσιών.

Μέσα από αυτό το δαιδαλώδες νομοθετικό σύστημα τις περισσότερες φορές τίθενται στην δημοσιότητα νόμοι , οι οποίοι δεν είναι σαφείς και διακρίνονται για την πολυπλοκότητα των διατάξεών τους και το σπουδαιότερο να παρουσιάζονται και φαινόμενα επικάλυψης αρμοδιοτήτων και το οποίο αποτελεί τροχοπέδη στην αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών.

Εφόσον, κοινή συνισταμένη για το Κράτος είναι η όσον το δυνατόν μεγαλύτερη «κοινωνική ευημερία», η κατάσταση που επικρατεί στη δημόσια διοίκηση σήμερα, όσον αφορά την κανονιστική ρύθμιση εμποδίζει την διάχυση της πληροφορίας προς την κοινωνία και για τον λόγο αυτό είναι επιβεβλημένη η μεταρρύθμιση αυτής της δαιδαλώδους νομοθετικής διαδικασίας και ατελείωτης παραγωγής αποφάσεων. (Π. Καρκατσούλης 2004,σελ.130-133).

Όπως αναφέρει ο Καρκατσούλης 2004, αυτή η εφαρμογή της κανονιστικής μεταρρύθμισης, διαχέεται σε πολλές επιβεβλημένες «διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές», με προεξέχουσες αυτές των ιδιωτικοποιήσεων και της διοικητικής μεταρρύθμισης, οι οποίες επιδιώκουν βελτίωση της αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και ποιότητας των παρεχομένων

υπηρεσιών, με κύριο άξονα την υπερπήδηση των γραφειοκρατικών εμποδίων.

Οι οικονομικές επιπτώσεις από την όλη κανονιστική ρύθμιση για την χώρα μας, όπως αναφέρονται στα στοιχεία που παρατίθενται στα αναρτημένα έγγραφα του μαθήματος «Διοικητική μεταρρύθμιση» για την κανονιστική μεταρρύθμιση, είναι τεράστια και πιο συγκεκριμένα ανέρχονται σε 6,9 δισεκατομμύρια ευρώ για τα διοικητικά βάρη, 9.8 έως 10,1 δισεκατομμύρια ευρώ για τα βάρη της γραφειοκρατίας και περί τα 20 δισεκατομμύρια ευρώ όσον αφορά την διαφθορά και την παραοικονομία.

Πέρα των ανωτέρω οικονομικών επιπτώσεων, η πολυνομία και κακονομία επιφέρει και μεγάλες συνέπειες στον κοινωνικό ιστό, όπου έχει ως αποτέλεσμα η εμπιστοσύνη στους θεσμούς και την κυβέρνηση να έχει φτάσει σε χαμηλά επίπεδα, να επιφέρει ρωγμές στο κράτος δικαίου επιτείνοντας τα προβλήματα απονομής δικαιοσύνης και να υπάρχει μείωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας μας, αφού η αργή απονομή δικαιοσύνης εμποδίζει την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις και τέλος αφήνει την διαφθορά και την κακοδιοίκηση να διεισδύουν σε όλο το φάσμα του δημοσίου τομέα.

Κατόπιν αυτών, κρίνεται επιβεβλημένη η κανονιστική μεταρρύθμιση με την εφαρμογή προγραμμάτων που στόχο θα έχουν την κωδικοποίηση της νομοθεσίας και την κανονιστική αναμόρφωση, όπου η δημιουργία κωδίκων με γνώμονα την εμπειρία και τις καλές πρακτικές άλλων κρατών, θα συμβάλει πρωτίστως στην μείωση των γραφειοκρατικών βαρών και την απλούστευση των διοικητικών βαρών αλλά και των ενδο-διοικητικών βαρών,(Σ. Πλυμάκης 2019, σελ.453).

Η απλούστευση των διαδικασιών, σύμφωνα με τα προγράμματα «καλύτερης νομοθέτησης» της Ευρωπαϊκής Ένωσης ακολουθούνται από όλα τα κράτη-μέλη της. (Π. Καρκατσούλης 2004,σελ.149)²⁵. Όπως πάντα κατά τα τελευταία χρόνια η περίπτωση της Ελλάδας είναι ξεχωριστή, αφού

²⁵ Βλ. European Commission, Action Plan and European Council, Inter-institutional Agreement on Better Law Making

παρά την χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ τεσσάρων (4) προγραμμάτων απλούστευσης διαδικασιών μέσω του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση», δεν κατόρθωσαν να υλοποιηθούν και μόνο ελάχιστες παρεμβάσεις έγιναν στην απλούστευση των διαδικασιών. Βασική αιτία αυτής της ημιτελούς προσπάθειας είναι το συνεχές πρόβλημα της δημόσιας διοίκησης η απουσία συντονισμού, η απροθυμία συμμετοχής στην διαβούλευση μεταξύ των υπηρεσιών για την άρση των επικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων τους και η έλλειψη ελέγχου ως προς τα αποτελέσματα και τέλος η αδύναμη πολιτική βούληση. (Σ. Πλυμάκης 2019, σελ.453 και επ).

Επίσης, από το 1997 ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) (Μ. Ραμματά 2011, σελ.208 και επ)²⁶ είχε θέσει ως πρωταρχικής σημασίας για την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας την κανονιστική μεταρρύθμιση .Σε μία δημόσια υπηρεσία η απλούστευση των διαδικασιών συμβάλλει στα εξής:

- Στην κατάργηση όλων ή μέρος των επιπλέον γραφειοκρατικών διαδικασιών και εντύπων
- Στον συντονισμό ενεργειών και αρμοδιοτήτων όπου με τον κατάλληλο προγραμματισμό και συνδυασμό μπορεί να επιφέρει αναδιοργάνωση των δομών και εξατομικευμένες υπηρεσίες.
- Στην εξομάλυνση των «διοικητικών ροών» σύμφωνα με την λειτουργία των δημοσίων οργανώσεων
- Στην εξομοίωση κάθε διαδικασίας με την αποστολή και τον σκοπό της δημόσιας υπηρεσίας
- Στην μείωση της αυτόνομης και αποσπασματικής δράσης των δημοσίων υπηρεσιών και τέλος
- Στον εκσυγχρονισμό των εργασιών τους και εκτέλεσης των ενεργειών τους με την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών και την ψηφιοποίηση μέρους των εντύπων, αιτήσεων και ενεργειών τους.

²⁶ OECD (1997) “The OECD Report and Regulatory Reform: Synthesis”

Επομένως, η πολιτική της απλούστευσης των διαδικασιών αποτελεί , επίσης, μέρος άλλων δημοσίων πολιτικών όπως αυτό της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, που στόχο έχουν την καλύτερευση των παρεχομένων υπηρεσιών, τη λογοδοσία και διαφάνεια.

2.5 Ανακεφαλαίωση

Μέσα σε αυτό το δύσκολο οικονομικό περιβάλλον που ζει η ανθρωπότητα , είναι φυσικό και επόμενο να εφαρμόζονται ποικίλες δράσεις προγραμμάτων διοικητικής μεταρρύθμισης με κύριο στόχο την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών καθώς και την μείωση της πολυνομίας και κακονομίας.

Στην δημόσια διοίκηση είναι ανάγκη να εφαρμοστούν δράσεις και ενέργειες που συμβάλλουν στην μείωση της γραφειοκρατίας μέσω της αναδιοργάνωσης των δομών των Υπηρεσιών και της κανονιστικής μεταρρύθμισης, της κωδικοποίησης των χιλιάδων νόμων και αποφάσεων κατά τομέα πολιτικής και αρμοδιοτήτων, αλλά και της απλούστευσης των διαδικασιών κυρίως μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

3.1 Εισαγωγή

Στις μέρες μας, οι εξελίξεις στην ψηφιακή τεχνολογία είναι ραγδαίες και κυρίως των Τεχνολογιών, Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), οι οποίες άλλαξαν τον τρόπο επικοινωνίας των πολιτών με την δημόσια διοίκηση. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής στρατηγικής «Ευρώπη 2020»²⁷ αποτελεί πρόκληση η ανάπτυξη πρωτοβουλιών ψηφιακής διακυβέρνησης για μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, αλλά και μίας δημόσιας

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aem0028>

διοίκησης απαλλαγμένης από διοικητικά βάρη τα οποία δημιουργούν ποικίλες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και επιχειρηματικά βάρη.

Όλο και περισσότερες χώρες υιοθετούν τις ΤΠΕ, μεταξύ των οποίων και η χώρα μας, ιδιαίτερα μετά το ξέσπασμα της πανδημίας, αναλαμβάνουν δράσεις για να βελτιωθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης, να μειωθούν τα γραφειοκρατικά βάρη, αλλά και να επιφέρουν σημαντικά κέρδη στους πολίτες για την καλύτερη εξυπηρέτησή τους, αλλά και ταυτόχρονα να ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα μέσω καινοτόμων προγραμμάτων και να αυξηθεί η εξαγωγική δραστηριότητα.

3.2 Ορισμός της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Στη βιβλιογραφία γενικώς επικρατούν πολλοί ορισμοί για το πως τελικά ορίζεται η έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (e-government). Για το πως θα ορισθεί τελικά η ηλεκτρονική διακυβέρνηση εξαρτάται ανάλογα από ποια οπτική γωνία την εξετάζει κανείς και κυρίως έχει να κάνει με τη διάσταση της στοχοθεσίας και τις τρέχουσες εξελίξεις (Α. Πομπόρτσος 2005,σελ.5, 15).

Στην ουσία η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ταυτίζεται με την προσπάθεια αναδιοργάνωσης σε δομές μεγάλης εμβέλειας και συναντάται για πρώτη φορά από την βιομηχανοποίηση των κρατών την δεκαετία του 1950. Έχει κυρίως ως στόχο να κατορθώσει να αλλάξει ριζικά τις κυβερνητικές δομές και να μεταβάλλει καθοριστικά την επικοινωνία, τις ενέργειες και την νοοτροπία σε όλη τη δημόσια διοίκηση.

Συνοπτικά μπορεί να αναφερθεί ότι «η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση αναφέρεται στην αλληλεπίδραση (interaction) της Δημόσιας Διοίκησης με τους πολίτες και στην ολοκλήρωση (integration) ανάμεσα στα διάφορα τμήματα, κεντρικά και περιφερειακά της δημόσιας διοίκησης».

Σε μία απλουστευμένη μορφή προσέγγισης θα μπορούσαμε να πούμε ότι με τον όρο Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ορίζεται η χρησιμοποίηση και

εκμετάλλευση των Τεχνολογιών, Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) από φορείς της δημόσιας διοίκησης. (ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ 2018, σελ.22).

Τέλος, σύμφωνα με τον ορισμό που δίνεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)²⁸ η ηλεκτρονική διακυβέρνηση (e-Government) είναι «η χρήση των τεχνολογιών , πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) στις δημόσιες διοικήσεις σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες του προσωπικού, ώστε να επέλθει βελτίωση στην παροχή δημοσίων υπηρεσιών και να ενισχυθούν οι δημοκρατικές διαδικασίες καθώς και η υποστήριξη των δημοσίων πολιτικών».

Αν εμβαθύνουμε τον ανωτέρω ορισμό της ΕΕ καταλήγουμε στις παρακάτω κατηγορίες της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης:

1. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση επικεντρώνεται σε τρεις κατευθύνσεις:
 - Εξυπηρέτηση των πολιτών και των Επιχειρήσεων
 - Βελτίωση των δημοκρατικών διαδικασιών
 - Υποστήριξη των δημοσίων πολιτικών
2. Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση συνδέεται στενά με την αναδιοργάνωση των δομών της δημόσιας διοίκησης

Κατόπιν αυτών, καταλήγουμε ότι η ψηφιακή διακυβέρνηση, δεν συμπεριλαμβάνει απλώς την χρήση των ΤΠΕ στην δημόσια διοίκηση, αλλά διεισδύει και στο κοινωνικό και πολιτικό πεδίο και συμβάλλει στην αναδιοργάνωση των δομών των δημοσίων υπηρεσιών και την αναβάθμιση της παροχής των υπηρεσιών τους καθώς και την δημιουργία διαύλων επικοινωνίας σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο διοίκησης αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων και του πολίτη.

3.3 Κατηγορίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών

²⁸ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l24226b\(πρόσβαση στις 12-8-2020\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l24226b(πρόσβαση στις 12-8-2020))

Οι συνηθέστερες κατηγορίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται από τις κυβερνήσεις ως εφαρμογές ηλεκτρονικής διοίκησης εξαρτώνται από το ποιος ακριβώς λαμβάνει την ηλεκτρονική υπηρεσία από τον δημόσιο τομέα. (Α. Πομπόρτσος 2005,σελ.109, Π. Καρκατσούλης 2004,σελ.181).

- Κυβέρνηση προς κυβέρνηση (Government to Government G2G)
- Κυβέρνηση προς Πολίτη (Government to Citizens G2C)
- Κυβέρνηση προς Επιχειρήσεις (Government to Business G2B)
- Κυβέρνηση προς Υπαλλήλους (Government to Employees G2E)

Πίνακας 3.1

Κατηγορίες Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών

ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ				
		ΠΟΛΙΤΕΣ	ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΑΡΟΧΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΠΟΛΙΤΕΣ	<p>Πολίτες προς Πολίτες (C2C)</p> <p>π.χ. μικρές διαφημίσεις σε ιστοσελίδες</p>	<p>Πολίτες προς Κυβέρνηση (C2G)</p> <p>π.χ. φορολογική δήλωση μέσω internet</p>	<p>Πολίτες προς Επιχειρήσεις (C2B)</p> <p>π.χ. εύρεση εργασιών μέσω internet</p>
	ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	<p>Κυβέρνηση προς Πολίτες (G2C)</p> <p>π.χ. e-επεξεργασία και διακτεταίωση συνάξεων</p>	<p>Κυβέρνηση προς Κυβέρνηση (G2G)</p> <p>π.χ. e-συναλλαγές μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών</p>	<p>Κυβέρνηση προς Επιχειρήσεις (G2B)</p> <p>π.χ. προκήρυξη δημόσιου έργου</p>
	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	<p>Επιχειρήσεις προς Πολίτες (B2C)</p> <p>π.χ. online αγορές</p>	<p>Επιχειρήσεις προς Κυβέρνηση (B2G)</p> <p>π.χ. φορολογική δήλωση επιχείρησης</p>	<p>Επιχειρήσεις προς Επιχειρήσεις (B2B)</p> <p>π.χ. προκήρυξη ιδιωτικού έργου</p>

Πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

1. Κυβέρνηση προς κυβέρνηση (Government to Government G2G)

Αυτή η κατηγορία είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Κυρίως περιλαμβάνει τις δράσεις που επιφέρουν βελτίωση και αναβάθμιση των δημοσίων υπηρεσιών και με όχημα την απλούστευση των διαδικασιών, την ταχεία και χωρίς κόπο διακίνηση εγγράφων και πληροφοριών συμβάλλουν στην γρήγορη εξυπηρέτηση των πολιτών και επιχειρήσεων μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Επίσης, αυτού του είδους οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται και ως εργαλείο για την σύνδεση μεταξύ κυβερνήσεων και άμεσης και αποτελεσματικής σύναψης διπλωματικών και διεθνών σχέσεων και διακρίνονται σε δύο επίπεδα: εσωστρεφή που αφορούν την συνένωση των δημοσίων υπηρεσιών εντός της επικράτειας και εξωστρεφή που αφορούν την σύνδεση ψηφιακών εφαρμογών μεταξύ των διαφόρων χωρών.

2. Κυβέρνηση προς Πολίτη (Government to Citizens G2C)

Με γνώμονα τις ΤΠΕ γίνεται εφικτό να υπάρχει επικοινωνία μεταξύ κυβέρνησης και πολιτών με σκοπό η δημόσια διοίκηση να παρέχει τις υπηρεσίες της αποτελεσματικά και γρήγορα. Με τον τρόπο αυτό ενδυναμώνεται η σχέση μεταξύ των πολιτών και της κυβέρνησης και έρχονται σε άμεση επικοινωνία μέσα από το φάσμα διαφόρων καθημερινών δραστηριοτήτων, όπως η υποβολή αιτήσεων, οι ηλεκτρονικές πληρωμές, η έκδοση πιστοποιητικών και επιπλέον με την άμεση συμμετοχή των πολιτών σε διαβουλεύσεις νομοσχεδίων οι οποίες ενισχύουν την ηλεκτρονική δημοκρατία.

Έτσι, με τον τρόπο αυτό η χρήση της ψηφιακής διακυβέρνησης συμβάλλει στην απλούστευση των διαδικασιών, μειώνει το χρόνο αναμονής και περιορίζει την κατασπατάληση του χρόνου τόσο του πολίτη αλλά και του υπαλλήλου και ταυτόχρονα δημιουργεί τις βάσεις για την συμμετοχή των πολιτών στην νομοθετική ρύθμιση και ταυτόχρονα προάγει την ηλεκτρονική δημοκρατία.

3. Κυβέρνηση προς Επιχειρήσεις (Government to Business G2B)

Αυτή η κατηγορία προσδιορίζει την αμφίδρομη σχέση μεταξύ κυβέρνησης και επιχειρήσεων και ανοίγει τους δρόμους συνεργασίας μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και διευρύνει τους διαύλους επικοινωνίας σε περιφερειακό, εθνικό αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Αυτές οι αμφίδρομες συνιστώσες δηλαδή πρώτον αυτή που έχει να κάνει με την κυβέρνηση-επιχείρηση σε σχέση με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση απλοποιεί τις χρονοβόρες διαδικασίες και επιτρέπει την άνευ εμποδίων συναλλαγή με το κράτος, με αποτέλεσμα την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων αλλά και την ανάπτυξη της χώρας. Σήμερα, μπορούμε να κάνουμε μνεία πολλών επωφελών υπηρεσιών που παρέχονται όπως η πιστοποίηση και εγγραφή των επιχειρήσεων, η ηλεκτρονική υποβολή ΦΠΑ, η ηλεκτρονική έκδοση φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κλπ.

Όσον αφορά την δεύτερη συνιστώσα έχει να κάνει με την «προσφορά» από τις ίδιες τις επιχειρήσεις προς την δημόσια διοίκηση και αφορούν τις ηλεκτρονικές προμήθειες και τους ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς μέσω των ηλεκτρονικών εφαρμογών ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όπου η κατάθεση προσφορών και γενικώς η όλη διαδικασία γίνεται ηλεκτρονικά με αποτέλεσμα την μείωση των διοικητικών βαρών και των οικονομικών επιβαρύνσεων καθώς και την ενίσχυση της διαφάνειας στις συναλλαγές.

4. Κυβέρνηση προς Υπαλλήλους (Government to Employees G2E)

Η κατηγορία αυτή ίσως μπορεί να συμπεριληφθεί στην κατηγορία Κυβέρνηση προς Κυβέρνηση επειδή αποτελεί ενδο-υπηρεσιακό τμήμα της. Αποτελεί το καθαρό εσωτερικό κομμάτι της δημόσιας διοίκησης, αφού αφορά την λειτουργία των υπηρεσιακών μονάδων της με τους υπαλλήλους

που την απαρτίζουν. Συνήθως πρόκειται με την διοχέτευση εσωτερικών πληροφοριών και τακτικής ενημέρωσης σε διάφορα θέματα που τους απασχολούν και αποτελούν μοχλούς επικοινωνίας μεταξύ των υπαλλήλων και των ανωτέρω τους.

Όπως αναφερθήκαμε και ανωτέρω σύμφωνα με τον Πομπόρτση 2005, σελ.17 η ψηφιακή διακυβέρνηση αναφέρεται «στη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), με σκοπό την υποστήριξη των κυβερνητικών λειτουργιών, την εμπλοκή των πολιτών και την παροχή κυβερνητικών υπηρεσιών». Αυτός ο ορισμός εντός ενός ευρύτερου πεδίου δράσης καθορίζει και τις παρακάτω τέσσερις διαστάσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης των δημοσίων λειτουργιών:

- Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες (E-services)
- Ηλεκτρονική Διαχείριση (E-management)
- Ηλεκτρονική Δημοκρατία (E-democracy)
- Ηλεκτρονικό Εμπόριο (E-commerce)

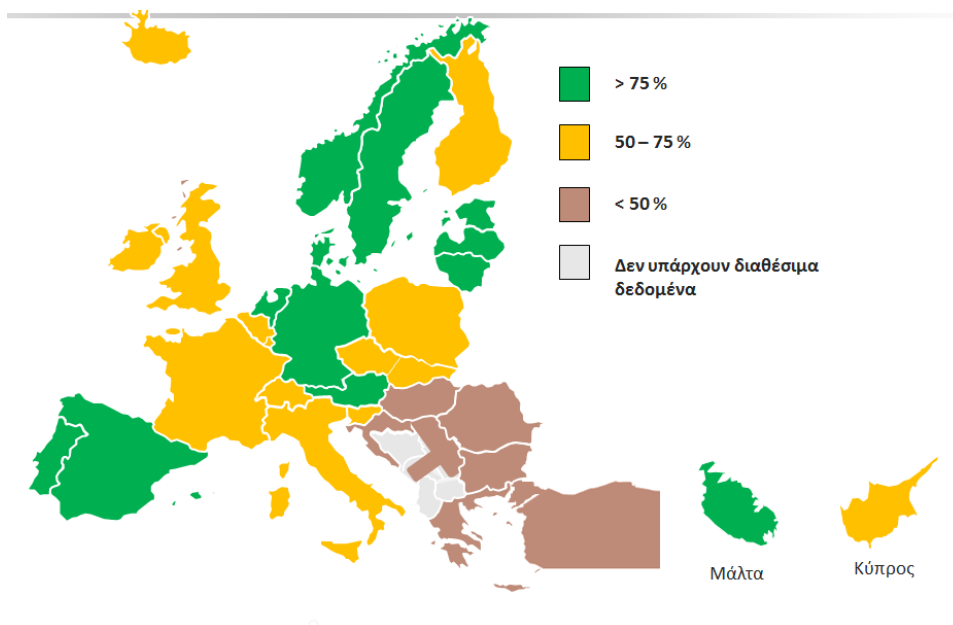
3.4 Παροχή υπηρεσιών μέσω Ψηφιακής Διακυβέρνησης

Αλλά και στην παροχή υπηρεσιών μέσω ψηφιακής διακυβέρνησης παρατηρούνται διαφορετικές επιδόσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη ²⁹ (Πίνακας 3.2). Σύμφωνα με τον ψηφιακό δείκτη οικονομίας και κοινωνίας (DESI), ο οποίος είναι ένας σύνθετος δείκτης που συνοψίζει σχετικούς δείκτες για την ψηφιακή απόδοση της Ευρώπης και παρακολουθεί την εξέλιξη των κρατών μελών της ΕΕ στην ψηφιακή ανταγωνιστικότητα, παρατηρούμε (πίνακας 3.3), ότι το 2019 όλες οι χώρες της ΕΕ βελτίωσαν την απόδοσή τους στην ψηφιακή διακυβέρνηση με πρωταγωνιστές την Φινλανδία, τη Σουηδία, τις Κάτω χώρες και τη Δανία. Όπως παρατηρούμε ορισμένες άλλες χώρες μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα ,η οποία βρίσκεται στην 26^η θέση και η ΕΕ στο σύνολό της, χρειάζονται περαιτέρω βελτίωση για να μπορέσουν να σταθούν ψηφιακά.

²⁹ Βλ. θεματικό ενημερωτικό δελτίο ευρωπαϊκού εξαμήνου ποιότητα της δημόσιας διοίκησης σ.6

Πίνακας 3.2

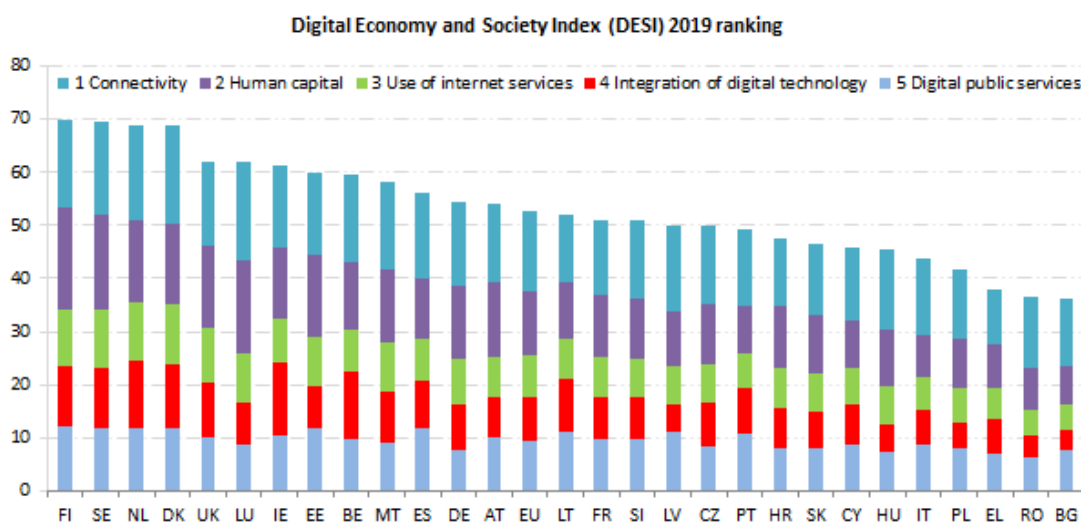
Επιδόσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2016-θεματικό ενημερωτικό δελτίο ευρ,εξαμήνου (Ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης)

Πίνακας 3.3

Ψηφιακός δείκτης Οικονομίας και Κοινωνίας

Πηγή: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>

Σύμφωνα με τις κατωτέρω αρχές του νέου σχεδίου δράσης ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην ΕΕ είναι φανερό ότι οι ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες σημείωσαν βελτίωση με ανομοιογενή όμως χαρακτηριστικά:

1. **Αρχή «μόνο άπαξ»:** Η χρησιμοποίηση εκ νέου υπηρεσιών σημείωσε μικρή αύξηση, η αυτοματοποίηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας πραγματοποιήθηκε σε μικρό ποσοστό (10%) και αποτελεί τη βάση για τον «εξ ορισμού ψηφιακό χαρακτήρα των συστημάτων».
2. **Κατάργηση των αποκλεισμών και προσβασιμότητα:** Δυνατότητα σύνδεσης στο διαδίκτυο έχει σχεδόν το σύνολο των πολιτών της Ε.Ε
3. **Εξ ορισμού διασυνοριακός χαρακτήρας:** Οι διασυνοριακές υπηρεσίες υστερούν σε επίπεδα επιχειρηματικής συνεργασίας με σημαντικότερα εμπόδια την γλώσσα, την αυτοπρόσωπη παρουσία στις συναλλαγές και την μη δυνατότητα εύρεσης πληροφοριών από το διαδίκτυο.
4. **Εξ ορισμού διαλειτουργικός χαρακτήρας:** Οι εκθέσεις δείχνουν ότι και στην διαλειτουργικότητα³⁰ υπάρχει υστέρηση, αφού τα ηλεκτρονικά έγγραφα γίνονται αποδεκτά στο 31% και η ηλεκτρονική ταυτοποίηση (eID) κατά 22%.
5. **Αξιοπιστία και Ασφάλεια:** Το μεγαλύτερο μέρος των πολιτών της ΕΕ θεωρεί ότι υπάρχει κάποιος έλεγχος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο
6. **Η ηλεκτρονική ταυτοποίηση (eID):** Η χωρίς αμφισβήτηση ταυτοποίηση ενός προσώπου είναι δυνατή, αλλά υπάρχουν δυσλειτουργίες στο να μην γίνονται δεκτά τα eID άλλων κρατών-μελών.
7. **Η διαφάνεια:** Είναι γεγονός ότι η διαφάνεια βρίσκεται στην ανώτερη κλίμακα και υπάρχει βελτίωση στην ευθύνη και επίδοση του ίδιου του κράτους και τη διαδικασία παροχής υπηρεσιών με αυξομειώσεις στις επιδόσεις αποτελεσματικότητας μεταξύ των κρατών-μελών.

Με την ψηφιακή διακυβέρνηση παρέχονται στους χρήστες προσωποποιημένες, αυτοματοποιημένες ή απλουστευμένες υπηρεσίες με τρόπο ώστε αυτές οι δημόσιες πολιτικές να υπαισέρχονται στην καθημερινότητα και τις δημόσιες συναλλαγές τους και είναι πρώτες σε προτεραιότητα.

³⁰ Ο όρος αυτός δηλώνει «την ικανότητα μεταφοράς και χρήση της πληροφορίας με ομοιογενή και αποτελεσματικό τρόπο, με καθορισμένη μορφή πληροφορίας και δεδομένων και καθορισμένος τρόπος ανταλλαγής πληροφοριών, πρόσβασης σε πληροφορίες και αναζήτησης πληροφοριών». Π. Καρκατσούλης, 2004, σελ.185

Αυτή η στρατηγική μεταρρύθμιση ψηφιακής διακυβέρνησης σε συνδυασμό με την ψηφιοποίηση και την αρχή «μόνο άπαξ» μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση πόρων της τάξεως περίπου 15 δις. ευρώ σε ετήσια βάση στην ΕΕ. Επίσης, αυτή η ευρεία ψηφιακή διάθεση των πληροφοριών του δημοσίου τομέα στηρίζει το επιχειρηματικό περιβάλλον και συνεπώς την ανάπτυξη και επιφέρει έσοδα περίπου 40 δις. ετησίως στα κράτη μέλη. Επιπλέον, εκτιμάται ότι το όφελος στην οικονομία της Ε.Ε. το 2010 ανήλθε σε 32 δις .ευρώ.

Μπορεί βέβαια οι ΤΠΕ να θεωρούνται ως οι σημαντικότεροι παράγοντες για παροχή δημοσίων υπηρεσιών, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και διάφοροι κίνδυνοι που ελλοχεύουν:

1. Αποφυγή ψηφιοποίησης της γραφειοκρατίας
2. Ανταλλαγή και επαναχρησιμοποίηση εργαλείων, συστημάτων και υπηρεσιών
3. Προστασία των δεδομένων
4. Ασφάλεια

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή³¹ μέσω της πολιτικής συνοχής στηρίζει και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για εφαρμογή ευρέων πολιτικών μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση των κρατών μελών της ΕΕ προκειμένου να επέλθει βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ. Τα ανωτέρω στηρίζονται μέσω χρηματοδότησης από το Ευρωπαϊκό και Διαρθρωτικό και Επενδυτικό Ταμείο (ΕΔΕΤ) και πιο συγκεκριμένα από το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του πλέον αναπτυγμένου πλαισίου ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, έρευνας και στήριξης και καθοδήγησης μέσω του EU Quality of Public Administration Toolbox (Εργαλειοθήκη της ΕΕ για την ποιότητα της δημόσιας διοίκησης).

³¹ [https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/thematic-factsheets/public-administration_en\(πρόσβαση](https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/thematic-factsheets/public-administration_en(πρόσβαση) 19-8-20)

[https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/investment-policy/\(πρόσβαση](https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/investment-policy/(πρόσβαση) 19-8-20)

3.5 Οφέλη της ηλεκτρονικής-ψηφιακής διακυβέρνησης

Είναι γεγονός ότι σήμερα, όπως έχει διαμορφωθεί η υφιστάμενη κατάσταση στα περισσότερα Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης³² παρατηρείται, όπως αναφέρεται και ανωτέρω , τεράστια πρόοδος όσον αφορά στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών μέσω της ψηφιακής διακυβέρνησης.

A) Παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες

Τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς το κοινό είναι άμεσα αντιληπτά, αφού με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η καθημερινότητα των πολιτών προς το καλύτερο, με το να έχουν οι πολίτες εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στις πληροφορίες της δημόσιας διοίκησης και να εξυπηρετούνται άμεσα και αποτελεσματικά³³ χωρίς ταλαιπωρία και αναμονή σε ουρές. Επίσης, δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες, μέσω της αξιοποίησης όλων των ηλεκτρονικών εφαρμογών να έρχονται σε κατευθείαν επικοινωνία με την ηγεσία, μέσω της διαβούλευσης στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, ούτως ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στη χάραξη δημόσιων πολιτικών και να διατυπώνουν ελεύθερα και δημοκρατικά την γνώμη τους.

B) Παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις

Η προσφορά και η βελτίωση της παροχής των ηλεκτρονικών διοικητικών υπηρεσιών, αποτελεί την κυριότερη αιτία για να επέλθει αύξηση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας των επιχειρήσεων. Αυτό επιτυγχάνεται εξαιτίας της ελάττωσης των δαπανών των δημοσίων υπηρεσιών, αλλά και των συναλλαγών για τις επιχειρήσεις, τόσο από άποψη χρόνου αλλά και πόρων. Πολλά είναι τα παραδείγματα που θα μπορούσαμε να αναφέρουμε, όπως η ηλεκτρονική υποβολή φορολογικών δηλώσεων, του ΦΠΑ, η συμμετοχή

³² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:l24226b>(πρόσβαση στις 1-9-2020)

³³ Βλ. Μ .Ραμματά, 2001,σελ.114-115 Η ταχεία εξυπηρέτηση του πολίτη αποτελεί τον κυριότερο στόχο για την αναδιοργάνωση του δημοσίου τομέα. Όπως ανέφερε και ο Ζακ Σιράκ «Οι μη ικανοποιημένοι πολίτες οδηγούν τη δημόσια διοίκηση σε συνεχή αμφισβήτηση και τους δημόσιους υπαλλήλους σε μαρασμό».

σε ηλεκτρονικούς διαγωνισμούς και τόσα άλλα, που αποδεικνύουν τα πλεονεκτήματα της παροχής υπηρεσιών μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και τα οποία ολοκληρώνονται με άξονα την επιτάχυνση των διαδικασιών και της γρήγορης και αποτελεσματικής διεκπεραίωσης επιχειρηματικών ενεργειών. Στο σημείο αυτό θα μπορούσαμε να πούμε, ότι οι αναβαθμισμένες αυτές ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις έχουν υπερκεράσει τις αντίστοιχες παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Γ) Παροχή υπηρεσιών μεταξύ του δημοσίου

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παρέχει την δυνατότητα για άμεση και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών. Ειδικότερα, με την βοήθεια των διαρθρωτικών ταμείων από πλευράς ΕΕ, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές έχουν αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό την παροχή των δημοσίων ηλεκτρονικών υπηρεσιών τους, με απορρόφηση τεράστιων κοινοτικών δαπανών για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων.

3.6 Ανακεφαλαίωση

Μέσω της ψηφιακής-ηλεκτρονικής διακυβέρνησης η δημόσια διοίκηση με την χρήση των ΤΠΕ, συμβάλλει στην αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών. Επίσης, με την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχει κατορθώσει να εξοικονομήσει τεράστιες δαπάνες, σε μία δύσκολη για την οικονομία εποχή, τόσο στις δημόσιες υπηρεσίες αλλά και στις ίδιες τις επιχειρήσεις και να διευκολύνει τις συναλλαγές μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και να ενισχύσει επίσης την διαφάνεια στον δημόσιο τομέα.

Τα οφέλη από την ηλεκτρονική-ψηφιακή διακυβέρνηση είναι τεράστια τόσο σε εθνικό, αλλά και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις διευκολύνει την καθημερινή ζωή των πολιτών, μειώνοντας τον χρόνο αναμονής και αυξάνει την ανταγωνιστικότητα και παραγωγικότητα των επιχειρήσεων. Τέλος, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η

ηλεκτρονική διακυβέρνηση με την χρήση των ΤΠΕ αποτελεί επανάσταση σε κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό επίπεδο και συμβάλλει στην δημιουργία νέων δεδομένων και αντιλήψεων για την διαφάνεια, την ενημέρωση και γνώση και την επαγγελματική δραστηριότητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Η οικονομική κρίση και η ένταξη της χώρας μας σε μηχανισμούς στήριξης, έχουν δημιουργήσει πολλά προβλήματα και δυσκολίες στην οικονομία και κυρίως έχει επηρεάσει αρνητικά την εικόνα της χώρας ως προς την προσέλκυση ξένων αλλά και εγχώριων επενδυτών. Σήμερα καθίσταται ανάγκη για επαναπροσδιορισμό των εθνικών στόχων και πολιτικών που πρέπει να αναπτυχθούν και να εφαρμοστούν (Muller-Surel, 2002, σελ.217), δίνοντας έμφαση στην προσπάθεια προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, προκειμένου να παραχθεί νέος πλούτος, να ανοίξουν νέες θέσεις απασχόλησης και η ελληνική οικονομία να γίνει πιο ανταγωνιστική.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη χώρα μας βρίσκονται σε ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το τέλος της γραφειοκρατίας μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών, η ψηφιακή διακυβέρνηση, η γενικότερη διευκόλυνση των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών, με την παράλληλη μέριμνα για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, θα πρέπει να αποτελούν τους βασικούς άξονες για την επίτευξη του στόχου, δηλαδή της προσέλκυσης μεγάλων και στρατηγικών επενδύσεων στη χώρα μας.

4.2 Αποστολή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Σύμφωνα με το Π.Δ. 147/2017(ΦΕΚ 192/τ.Α/13.12.2017) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης», το Υπουργείο Ανάπτυξης και

Επενδύσεων, έχει ως αποστολή «τον στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό, προγραμματισμό και υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας με στόχο την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας, της επιχειρηματικότητας, της εξωστρέφειας και της καινοτομίας της οικονομίας καθώς και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής».

Ειδικότερα, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποσκοπεί στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων δημοσίων επενδύσεων και κοινοτικών χρηματοδοτήσεων, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, αλλά και της ανταγωνιστικότητας μέσω της υλοποίησης ιδιωτικών και στρατηγικών επενδυτικών έργων, τη διαμόρφωση του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την ανάπτυξη της καινοτομίας και την προώθηση νέων τεχνολογιών στη βιομηχανία και τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), την χάραξη πολιτικής για την δημιουργία ομαλών συνθηκών λειτουργίας της αγοράς, την προστασία του καταναλωτή, την κεντρική διαχείριση των δημοσίων συμβάσεων προμήθειας αγαθών και υπηρεσιών και τέλος την προώθηση και διαχείριση του θεσμού των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

4.3 Εθνική Αναπτυξιακή Πολιτική

Στο ΦΕΚ 174/τ.Α/10-9-2020 δημοσιεύτηκε με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025», το οποίο καθορίζει για την πρώτη προγραμματική περίοδο (2021-2025), τις προτεραιότητες ανά τομέα πολιτικής στο πλαίσιο των εθνικών αναπτυξιακών στόχων, τους ειδικούς στόχους και δράσεις, τον συνολικό και ανά πρόγραμμα προϋπολογισμό καθώς και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται με την εφαρμογή του.

Σύμφωνα με το Νόμο 4635/2019 (ΦΕΚ 167/τΑ) «Επενδύω στην Ελλάδα» του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, θεσπίστηκε το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ),³⁴ όπου περιγράφονται οι αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας ,

³⁴ <http://www.mindev.gov.gr/%ce%b5%ce%b8%ce%bd%ce%b9%ce%ba0-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc%ce%b1-%ce%b1%ce%bd%ce%b1%cf%80%cf%84%cf%85%ce%be%ce%b7%cf%83-e%cf%80%ce%b1/>

προκειμένου η οικονομία της να ανακάμψει και να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά στις υφιστάμενες προκλήσεις που διανύουμε και να δημιουργήσει ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, δίνοντας έμφαση σε εξωστρεφείς και καινοτόμες δραστηριότητες και εξασφαλίζοντας ότι οι δημόσιες επενδύσεις θα κατευθυνθούν προς την ενίσχυση της παραγωγικότητας.

Στην εποχή μας οι τεχνολογικές εξελίξεις αποτελούν κινητήριο μοχλό της επανεκκίνησης της οικονομίας, όπου μέσω της αυτοματοποίησης της παραγωγικής διαδικασίας, της ψηφιοποίησης, της τηλεεκπαίδευσης, της τηλεργασίας, του ηλεκτρονικού εμπορίου κλπ., επιφέρουν σημαντική αύξηση στην απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απολύτως απαραίτητες και αναγκαίες να σχεδιαστούν και να ενταχθούν επενδύσεις για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας. Σε αυτή την προσπάθεια ο δημόσιος τομέας καλείται να αναλάβει κομβικό ρόλο και να συνδράμει αποτελεσματικά και καθοριστικά. Οι άμεσες παρεμβάσεις στο σύστημα εκπαίδευσης και έρευνας, στις ψηφιακές υποδομές, στην ψηφιοποίηση των διαδικασιών και υπηρεσιών του δημοσίου τομέα, αποτελούν άμεση προτεραιότητα κάλυψης αυτών των αναπτυξιακών αναγκών.

Επίσης, βασικός στόχος αυτής της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της, η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και η προστασία του περιβάλλοντος. Έτσι, οι αναπτυξιακοί στόχοι επικεντρώνονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών και Εξωστρέφεια.

Ειδικότερα, ο στόχος της έξυπνης ανάπτυξης εξειδικεύεται στους εξής στόχους και προτεραιότητες:

A) Στόχοι

- Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
- Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός

B) Προτεραιότητες

- Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής
- Δημιουργία ερευνητικής τεχνογνωσίας και λύσεων ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα
- Προώθηση αποτελεσμάτων, έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις
- Συστάδες ανάπτυξης
- Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα
- Δημόσια Διοίκηση και ψηφιοποίηση
- Ηλεκτρονική Υγεία (e-health)
- Ψηφιακή διασύνδεση μονάδων δημόσιας διοίκησης
- Εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος
- Έξυπνες Πόλεις
- Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη

Επιπλέον, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης υλοποιείται με τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), οι οποίες προσδιορίζονται με την απόφαση έγκρισης.

4.4 Δημόσια Διοίκηση και Ανάπτυξη

Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η Γιάννα Παπαδάκη σε σχετικό άρθρο της στο manager της εεδε σ.52-54 «Η διαμόρφωση κατάλληλων στρατηγικών και η εφαρμογή αποτελεσματικών πολιτικών συνιστούν μία συνεχή και επίπονη προσπάθεια κάθε χώρας, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις διαρκείς προκλήσεις του περιβάλλοντος, να δημιουργεί συνθήκες βιώσιμης ανάπτυξης και να βελτιώνει τα επίπεδα ευημερίας των πολιτών χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς».

Η χώρα μας έχει πολλά βήματα ακόμη να κάνει, προκειμένου να επιτύχει την περιβόητη Ανάπτυξη και αυτά προσδιορίζονται κυρίως στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, στην αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου, στην καταπολέμηση της διαφθοράς και της γραφειοκρατίας, η οποία κοστίζει όπως αναφέρουμε και παραπάνω περί τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ, στην δημιουργία

απλού και φιλικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, στην ψηφιακή διακυβέρνηση κ.α.

Η Ελλάδα το 2020 κατόρθωσε να ανέβει εννέα θέσεις στην παγκόσμια κατάταξη για την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και βρίσκεται πλέον στην 49^η θέση μεταξύ 63 οικονομιών³⁵, σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Επετηρίδας Ανταγωνιστικότητας (World Competitiveness Yearbook –WCY) του Institute For Management Development (IMD) της Ελβετίας.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ)³⁶, στην έκθεση της World Bank Doing Business 2020, με στοιχεία 2019, όπου γίνεται κατάταξη όλων των χωρών με βάση τα κριτήρια ευκολίας άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, η Ελλάδα βρίσκεται στη 79^η θέση μεταξύ 190 χωρών, έχοντας υποχωρήσει κατά 19 θέσεις από το 2015, όπου βρισκόταν στη 60^η θέση. Από αυτό συμπεραίνεται ότι η χώρα μας υποχώρησε και στην μάχη κατά της γραφειοκρατίας, με αποτέλεσμα η γραφειοκρατία να αποτελεί βασικό αποτρεπτικό παράγοντα στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Σύμφωνα, με τα αποτελέσματα η κατάσταση είναι πολύ ικανοποιητική στην έναρξη επιχειρήσεων, στην έκδοση άδειας οικοδομής, στην ηλεκτροδότηση και στην προστασία επενδυτών μειοψηφίας. Υπάρχουν και άλλες κατηγορίες όπου η κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική, όπως εμφανίζεται και από τον παρακάτω πίνακα:

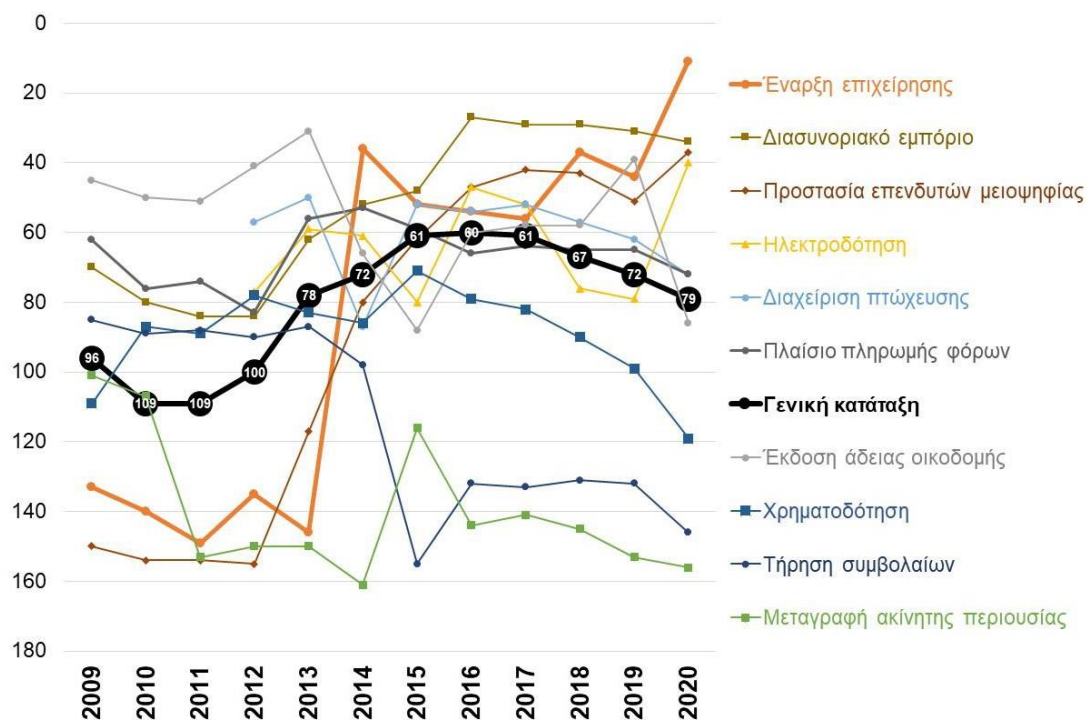
³⁵ Σύμφωνα με την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

[https://www.kathimerini.gr/economy/local/1083153/veltiothike-kata-ennea-theseis-i-antagonistikotita-tis-oikonomias/\(πρόσβαση 12-9-20\)](https://www.kathimerini.gr/economy/local/1083153/veltiothike-kata-ennea-theseis-i-antagonistikotita-tis-oikonomias/(πρόσβαση 12-9-20))

³⁶ [https://www.sev.org.gr/vivliothiki-tekmiriosi/deltio-gia-tin-elliniki-oikonomia/i-epicheiriseis-fernoun-tin-anaptyxi-otan-kai-opou-yparchei-to-sosto-plaisio-leitourgias-tous-7-noemvriou-2019/\(πρόσβαση στις 12-9-2020\).](https://www.sev.org.gr/vivliothiki-tekmiriosi/deltio-gia-tin-elliniki-oikonomia/i-epicheiriseis-fernoun-tin-anaptyxi-otan-kai-opou-yparchei-to-sosto-plaisio-leitourgias-tous-7-noemvriou-2019/(πρόσβαση στις 12-9-2020).)

Πίνακας 4.1

Κατάταξη Ελλάδας στο Doing Business 2020 ανά υποδείκτη

Πηγή: World Bank Doing Business 2020

Οι ανωτέρω δείκτες καθορίζουν το προς τα που πρέπει να γίνουν διορθωτικές παρεμβάσεις και να καθοριστούν εκ νέου οι αναγκαίες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες για την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Αν και σύμφωνα με τον ΣΕΒ, το αναπτυξιακό νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Επενδύω στην Ελλάδα», κινείται αποτελεσματικά στην διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας και στην αύξηση της οικονομικής ευημερίας.

Στο σημείο αυτό, έρχεται η δημόσια διοίκηση να σχεδιάσει τις αναγκαίες παρεμβάσεις, προκειμένου να εφαρμοστούν οι αναπτυξιακές δημόσιες πολιτικές, για να αρθούν εμπόδια και αδυναμίες του ελληνικού γραφειοκρατικού μοντέλου διακυβέρνησης και κυρίως της υπουργικής γραφειοκρατίας (Λαδής-Νταλιάκου, 2015 σελ. 142). Επομένως, ανοίγεται για την δημόσια διοίκηση ένα πολύ μεγάλο πεδίο παρεμβάσεων και

πρωτοβουλιών, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Η επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας προϋποθέτει την υιοθέτηση πολιτικών ανάπτυξης με σύγχρονο και ρεξικέλευθο προσανατολισμό. Η επιστροφή στην ανάπτυξη βρίσκεται πολύ ψηλά στην ατζέντα της κυβερνητικής πολιτικής και εστιάζεται κυρίως στην προσέλκυση επενδύσεων μέσω επενδυτικών κινήτρων, φορολογικών ελαφρύνσεων και απλούστευσης των διαδικασιών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Αποτελεί γενική διαπίστωση, ότι οι επενδύσεις επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από το επιχειρηματικό περιβάλλον, το φορολογικό σύστημα, την πρόσβαση στην χρηματοδότηση, το δικαστικό σύστημα και τον τρόπο λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης. Επομένως, ο ρόλος της δημόσιας διοίκησης είναι σημαντικός για την επίτευξη των πολιτικών στόχων και την εφαρμογή των δημοσίων πολιτικών και ειδικότερα της αναπτυξιακής πολιτικής, με κύριους άξονες την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την βελτίωση του επενδυτικού κλίματος.

Αν θέλουμε να εστιάσουμε στα προβλήματα εφαρμογής και υλοποίησης της επί σειρά ετών αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας, αυτά προέρχονται από τις συνεχώς παραγόμενες ενδογενείς δημόσιες γραφειοκρατικές αδυναμίες και στο μέχρι σήμερα θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο δημιουργούσε δυσκολίες στην ανταγωνιστικότητα και την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, δεν συνέβαλε καθοριστικά στην αναπτυξιακή τροχιά της χώρας και τέλος έθετε φραγμούς στην αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας.

Προκειμένου να διαμορφώσει ένα κράτος καλύτερο ανταγωνιστικό περιβάλλον, συγκριτικά με άλλες χώρες πρέπει να διαθέτει καταρτισμένο και κατάλληλα εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό, επιτελικά όργανα χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων και αποτελεσματικούς μηχανισμούς διακυβέρνησης, που να μπορούν να εφαρμόσουν γενναίες αποφάσεις ορθά και άμεσα. Τέλος, όπως έχουμε αναφέρει και ανωτέρω η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης έρχεται να βελτιώσει τις σχέσεις του κράτους με την κοινωνία, τον πολίτη και τις επιχειρήσεις, με μία σειρά από παρεμβάσεις όπως

η μείωση της γραφειοκρατίας, η απλούστευση των διαδικασιών και η σταδιακή ψηφιοποίηση των υπηρεσιών μέσω της ψηφιακής διακυβέρνησης.

Επομένως η δημόσια διοίκηση καλείται να άρει τα υφιστάμενα εμπόδια, προκειμένου η χώρα να οδηγηθεί στην ανάπτυξη και παράλληλα να δημιουργήσει ευνοϊκό και κατάλληλο περιβάλλον για την προσέλκυση επενδύσεων, εστιάζοντας κυρίως:

- Στον ανασχεδιασμό του θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης και εποπτείας οικονομικών δραστηριοτήτων, που σχετίζονται με τον κύκλο ζωής των επιχειρήσεων, με στόχο την βελτίωση και απλούστευση των διαδικασιών, με βάση του κανόνες καλής νομοθέτησης.
- Στη γρήγορη και σαφή πρόσβαση στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, δηλαδή σε όλο το φάσμα πληροφοριών του «επιχειρείν» και την ενίσχυση των ΜΜΕ.
- Στη συνεχή συμμόρφωση στις ανάγκες της αγοράς και των επιχειρήσεων, για την δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού κλίματος για την ανόρθωση της οικονομίας και την προσέλκυση επενδύσεων.

Η νέα αναπτυξιακή πολιτική της χώρας πρέπει να αποτελέσει μοχλό πίεσης για την ενθάρρυνση παραγωγικών δραστηριοτήτων, προκειμένου να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας, επιστροφή και αναστροφή του brain-drain, περισσότερη προστιθέμενη αξία για τις επιχειρήσεις και την κοινωνική ευημερία και επιπλέον δημοσιονομικά έσοδα.

4.5 Ανακεφαλαίωση

Είναι σαφές ότι η χάραξη εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής με άξονες την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της ελληνικής οικονομίας, την προέλκυση επενδύσεων, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και την εξάλειψη της γραφειοκρατίας θα αποτελέσει την κινητήριο δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων προχωράει στην χάραξη φιλοεπενδυτικής και φιλοαναπτυξιακής πολιτικής, χρησιμοποιώντας και αναβαθμίζοντας με καίριες παρεμβάσεις τις διαθέσιμες ηλεκτρονικές εφαρμογές του και με την συμμετοχή όλων των υπηρεσιών του, στους πιο νευραλγικούς τομείς για την ανάπτυξη της χώρας, όπως είναι το εμπόριο, η βιομηχανία, οι ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες και οι υπηρεσίες Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

5.1 Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια, έχουν γίνει σημαντικά βήματα και έχουν υλοποιηθεί πολλά προγράμματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην χώρα μας, μέσω της χρήσης των ΤΠΕ. Έτσι, και στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων έχουν δημιουργηθεί, στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού της ψηφιακής διακυβέρνησης της δημόσιας διοίκησης για την μείωση της γραφειοκρατίας, πολλές ηλεκτρονικές εφαρμογές και πλατφόρμες, οι οποίες στηρίζουν τις λειτουργικές διαδικασίες του ίδιου του φορέα, τους πολίτες, αλλά και τις επιχειρήσεις.

Οι ηλεκτρονικές αυτές εφαρμογές δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν προκειμένου να ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα της χώρας, να δημιουργήσουν φιλικό κλίμα για τις επιχειρήσεις για την προσέλκυση επενδύσεων, αλλά και να διευκολύνουν πολίτες και υπαλλήλους στην εξοικονόμηση χρόνου και κόστους, στην μείωση των διοικητικών βαρών και την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας.

5.2 Θεσμικό πλαίσιο

Με τον Νόμο 3979/2011 (ΦΕΚ 138/τΑ/16-6-2011) εισάγεται το θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλο το φάσμα του δημοσίου τομέα. Η παροχή των ηλεκτρονικών υπηρεσιών σύμφωνα με το νόμο αυτό, διακρίνεται στις κατηγορίες G2G,G2B και G2C, δηλαδή σε υπηρεσίες μεταξύ φορέων της δημόσιας διοίκησης και μεταξύ της δημόσιας διοίκησης με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες αντίστοιχα.

Ο Νόμος αυτός στοχεύει κυρίως στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών μεταξύ πολιτών και επιχειρήσεων με την δημόσια διοίκηση, την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των δημοσίων υπαλλήλων, στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, στην απλούστευση των διαδικασιών, τον περιορισμό της διαφθοράς και την δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη της χώρας.

Επίσης, θεσμοθετεί το πλαίσιο σύνταξης, έκδοσης, δημοσίευσης και διακίνησης δημοσίων εγγράφων μεταξύ των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα αλλά και με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις κάνοντας χρήση των ΤΠΕ.

Το θεσμικό αυτό πλαίσιο έρχεται και συμπληρώνεται και με σειρά άλλων Νόμων και υπουργικών αποφάσεων.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την έκδοση της υπουργικής απόφασης με αριθ.πρωτ.24562/26-2-2019 (ΦΕΚ856/τ.Β/12-3-2019) «Εσωτερικός Κανονισμός για την ηλεκτρονική διακίνηση και ψηφιακή υπογραφή εγγράφων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης», έθεσε και αυτό με την σειρά του κανόνες λειτουργίας για σειρά ενεργειών ψηφιακής διακυβέρνησης του Υπουργείου, προκειμένου να αντιμετωπίσει ενιαία την ηλεκτρονική διακίνηση των εγγράφων και την ψηφιακή υπογραφή τους για την καλύτερη και απρόσκοπτη λειτουργία των Υπηρεσιών του.

5.3 Ηλεκτρονικές Εφαρμογές στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Οι εξελίξεις στην τεχνολογική ανάπτυξη συμβάλλουν στα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη και αποτελεί σημαντική πρόκληση για την κοινωνική και οικονομική πολιτική. Υπό αυτό το πρίσμα στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων εφαρμόστηκε πολιτική ψηφιακής διακυβέρνησης, προκειμένου να αντιμετωπίσει και να υπερβεί τα γραφειοκρατικά εμπόδια, που τίθεντο σε τομείς της επιχειρηματικότητας, του πολίτη, του εμπορίου, της βιομηχανίας, του ΠΔΕ, των Επενδύσεων και τόσων άλλων.

Όπως σε κάθε προσπάθεια αλλαγής των συνηθισμένων και τετριμμένων εργασιών, ιδιαίτερα σε ένα δομικά γραφειοκρατικό περιβάλλον, όπως αυτό των Υπουργείων, προκάλεσε ποικίλες και λυσσαλέες αντιδράσεις. Η ρήξη με το συνηθισμένο και έξω από συμβατές δραστηριότητες και δράσεις, δημιούργησε συνθήκες πίεσης και ξεβολέματος. Χαρακτηριστική είναι η προσπάθεια δημιουργίας ηλεκτρονικής εφαρμογής εγκατάστασης ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, ροής εγγράφων και σύνταξης εγγράφου με ψηφιακή υπογραφή, η οποία ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυριών.

Βέβαια, εδώ πρέπει να τονιστεί ότι δεν είχε προηγηθεί καμία ενημέρωση για την εγκατάσταση αυτού και για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του όλου εγχειρήματος, οι υποδομές σε τεχνολογικό εξοπλισμό ήταν ελάχιστες και περασμένης τεχνολογίας και υπήρχε έλλειψη κατάρτισης και εξοικείωσης με την επιβαλλόμενη τεχνολογία. Πέραν, του Παπύρου και οι άλλες ηλεκτρονικές εφαρμογές είχαν στην αρχή μικρή απήχηση, αλλά με την πάροδο του χρόνου και την εξοικείωση με το ηλεκτρονικό περιβάλλον από τους χρήστες, την εκπαίδευση σε προγράμματα, επήλθε εργασιακή ειρήνη, αφού οι ίδιοι οι υπάλληλοι έγιναν κοινωνοί στην γρήγορη και άμεση εξυπηρέτηση των πολιτών και επιχειρηματιών, στην καλύτερη οργάνωση των ενεργειών τους και φυσικά στην πάταξη της γραφειοκρατίας με την απλοποίηση και ψηφιοποίηση των προτέρων χρονοβόρων γραφειοκρατικών διαδικασιών.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι κυριότερες ηλεκτρονικές εφαρμογές που έχουν εγκατασταθεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της χρήσης ΤΠΕ.

A) ΠΑΠΥΡΟΣ MILLENIUM³⁷

Η ηλεκτρονική αυτή πλατφόρμα υποστηρίζει την ηλεκτρονική πρωτοκόλληση και ψηφιακή διακίνηση των εγγράφων και ροών εργασιών καθώς και την ψηφιακή υπογραφή σε έγγραφα του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ως υποδομή Τεχνολογιών, Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), οι οποίες είναι απαραίτητες για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου. Για την λειτουργία της απαιτείται η ψηφιοποίηση όλων των εγγράφων που εισέρχονται στο Υπουργείο και διακινούνται ηλεκτρονικά, και η σύνταξη και η διεκπεραίωση με χρήση ψηφιακών υπογραφών και με δρομολογήσεις σύμφωνα με το οργανόγραμμα, ούτως ώστε η εποπτεία της ροής των εγγράφων να γίνεται με άμεσο και εύκολο τρόπο.

Το πρόγραμμα αυτό βελτιώνεται και αναβαθμίζεται συνεχώς προκειμένου να καταστούν αποδοτικότερες οι διοικητικές διαδικασίες, να ενισχυθούν όλες οι Υπηρεσίες του σε οργανωτικό, λειτουργικό και διαχειριστικό επίπεδο, αλλά και όλες οι εμπλεκόμενες με το ΕΣΠΑ Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης του Υπουργείου, οι οποίες είναι ιδιαίτερα επιφορτισμένες με τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό, την προετοιμασία, την υποστήριξη, την παρακολούθηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή, τον έλεγχο και την τελική αξιολόγηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων ΕΣΠΑ.

Σκοπός του έργου είναι η επιτάχυνση της υλοποίησης των προγραμμάτων ΕΣΠΑ μέσω της ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας του Υπουργείου σε όλες τις σχετικές διαδικασίες καθώς και η αναβάθμιση όλων των Υπηρεσιών του και να εξομαλύνει τα διοικητικά του βάρη, ώστε να συμβάλλει με τρόπο ουσιαστικό στην καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, στην ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Κατά την πρώτη εφαρμογή της ανωτέρω ηλεκτρονικής πλατφόρμας παρουσιάστηκαν, όπως ήταν φυσικό, προβλήματα και αδυναμίες όσον αφορά την λειτουργία του. Η πρώτη πιλοτική εφαρμογή της ως άνω ηλεκτρονικής

³⁷ <http://dmsapp.mnec.gr/login.jsp?sessionExpired=1>

πλατφόρμας εγκαταστάθηκε στη Διεύθυνση Διοικητικού του Υπουργείου το 2014. Όπως σε κάθε αλλαγή έτσι και στην εφαρμογή των ηλεκτρονικών διαδικασιών του πρωτοκόλλου, διακίνησης εγγράφων και ψηφιακής υπογραφής έστω και αρχικά σε πιλοτική μορφή δημιούργησε άρνηση, ανασφάλεια και αβεβαιότητα. Το ποσοστό των υπαλλήλων που δειλά-δειλά και υποτονικά εφάρμοζε το σύστημα αυτό ή του «επιβλήθει» ιδιαίτερα στο πρωτόκολλο-διεκπεραίωση ήταν ελάχιστο. Το αποτέλεσμα ήταν να συνυπάρχουν και τα δύο συστήματα ταυτόχρονα, δηλαδή αυτό το αρχικό της έγχαρτης μορφής και αυτό της ηλεκτρονικής. Όλοι οι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Διοικητικού κατά ομάδες και σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα πέρασαν από εκπαίδευση σχετικών σεμιναρίων από το ΕΚΔΔΑ για τη χρήση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής.

Τον πρώτο καιρό της εφαρμογής του το σύστημα ήταν παρά πολύ αργό, αλλά με την πάροδο του χρόνου, όμως επήλθε η εξοικείωση από πλευράς των υπαλλήλων στην καθημερινή χρήση αυτής της ηλεκτρονικής αυτής πλατφόρμας και οι αρρυθμίες αυτής αντιμετωπίστηκαν με συνεχείς αναβαθμίσεις και περαιτέρω προσαρμογή του προγράμματος στον σωστό τρόπο διακίνησης των εγγράφων.

Επιπλέον, ένα τεράστιο πρόβλημα που παρουσιάστηκε στην αρχή της εφαρμογής, ήταν το γεγονός ότι δεν υπήρχαν εγκαταστημένοι αρκετοί και κατάλληλοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές για να σηκώσουν το σύστημα και υπήρχε ελλιπής κατάρτιση για το πρόγραμμα του Παπύρου για την ηλεκτρονική διακίνηση των εγγράφων.

Από την πρώτη εφαρμογή της ηλεκτρονικής αυτής πλατφόρμας «ΠΑΠΥΡΟΣ MILLENIUM» έχει περάσει χρονικό διάστημα περίπου έξι (6) ετών. Είναι ένα μεγάλο χρονικό διάστημα για να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα από την εμπειρία συνεχούς εφαρμογής της και να αναλυθούν οι επιπτώσεις και η αποτελεσματικότητα χρήσης.

Αυτή η διοικητική μεταρρύθμιση ψηφιακής διακυβέρνησης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία επεδίωκε την βελτίωση της καθημερινής εργασίας του ανθρώπινου δυναμικού του Υπουργείου, την γρηγορότερη και

χωρίς καθυστερήσεις σύνταξη των εγγράφων, την ψηφιακή υπογραφή τους από όλο το φάσμα της ιεραρχίας και την άμεση πρωτοκόλληση και διεκπεραίωση, μπορούμε να αναφέρουμε ότι επέτυχε τον στόχο της. Σύμφωνα με μελέτη του IOBE³⁸ «η υιοθέτηση των λύσεων ψηφιακής υπογραφής από την ελληνική δημόσια διοίκηση, αναμένεται να εξοικονομήσει δαπάνες κατά περίπου 380 εκ. Ευρώ (στο τέλος του 1^{ου} έτους λειτουργίας)».

Μείωσε τον όγκο της διακινούμενης αλληλογραφίας από το πρωτόκολλο προς τους χρήστες με την άμεση εμφάνιση του εγγράφου στην σχετική πλατφόρμα και την ταυτόχρονη εξοικονόμηση πόρων (κόστους και χρόνου), προς μία αποδοτικότερη δημόσια διοίκηση, αφού η λήψη αποφάσεων καθίσταται ευκολότερη και έχει επέλθει καλύτερος συντονισμός, αλλά και εξορθολογισμός των καθημερινών εργασιών.

Επιπλέον, κατάφερε να αλλάξει την φιλοσοφία και την κουλτούρα των υπαλλήλων και να καταπολεμήσει την διαφθορά όσον αφορά στις επενδύσεις, που είναι η κινητήριος δύναμη της χώρας για την ανόρθωση της οικονομίας και να μειωθεί η γραφειοκρατία και απέδειξε ότι απαιτείται ρήξη με συνήθειες και αγκυλώσεις της κρατικής γραφειοκρατίας για να επιτύχει οποιαδήποτε προσπάθεια διοικητικής μεταρρύθμισης.

Σήμερα η υπάρχουσα κατάσταση είναι τελείως διαφορετική, αφού αυτή η ηλεκτρονική πλατφόρμα έχει ήδη ενσωματωθεί και εγκατασταθεί πλήρως εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων σε όλο το ιεραρχικό φάσμα του Υπουργείου ακόμα και σε διαφορετικά κτίρια που στεγάζονται υπηρεσίες του Υπουργείου εκτός του κεντρικού κτιρίου επί της οδού Νίκης (Κορνάρου και Κάνιγγος).

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται τα αποτελέσματα χρήσης του παπύρου millennium στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, από την εφαρμογή του έως το 2019, σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία:

³⁸ «Υιοθέτηση των ΤΠΕ και ψηφιακή ανάπτυξη στην Ελλάδα», Τσακανίκας *et al* Δεκ.2014, σελ.27.

Πίνακας 5.1

Αποτελέσματα χρήσης ΠΑΠΥΡΟΥ

ΠΑΠΥΡΟΣ						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΩΝ	80.068	138.019	142.383	144.358	142.106	136.716
ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΑ	44.514	85.892	86.281	90.172	88.113	86.099
ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΑ	35.554	53.127	56.102	54.186	53.993	50.617
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	248	1.269	6.563	15.818	32.231	36.553
ΕΝΓΧΑΡΤΑ	35.306	51.858	49.539	38.368	21.762	14.064
ΠΟΣΟΣΤΟ	0,60%	2,40%	12%	29,19%	59,70%	72,20%

Πηγή: Γενική Δ/ση Ψηφιακής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων

Όπως είναι φυσικό δεν μπορεί να εκλείπουν και οι αδυναμίες του όλου συστήματος. Ως κυριότερες πρέπει να αναφερθούν, ότι πολλές φορές οι υπάλληλοι, ενώ το σύστημα δίδει την δυνατότητα ηλεκτρονικής αρχειοθέτησης εγγράφων, εκτυπώνουν αυτά και τα διατηρούν και σε έντυπη μορφή και ελλείπει διαλειτουργικότητας με άλλες υπηρεσίες εκτός φορέα, να διεκπεραιώνονται τα έγγραφα και με τον παλιό τρόπο.

B) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (HRMS)

Στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων λειτουργεί ένα σύγχρονο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο αποτελεί την ιδανική λύση για την διαχείριση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του. Το σύστημα αυτό επιτρέπει την απεικόνιση του οργανογράμματος του Οργανισμού του Υπουργείου και την αντιστοίχιση του προσωπικού με τις οργανικές μονάδες που αυτό υπηρετεί. Το ανθρώπινο δυναμικό παρακολουθείται τόσο ως προς την οργανική του θέση όσο και ως προς τη θέση που έχει τοποθετηθεί. Επίσης, τηρείται πλήρες ιστορικό υπηρεσιακών μεταβολών για κάθε υπάλληλο.

Μέσω αυτής της ηλεκτρονικής εφαρμογής μπορεί να γίνει πλήρης διαχείριση των στοιχείων του προσωπικού, όσον αφορά προσωπικά και υπηρεσιακά στοιχεία, στοιχεία επικοινωνίας, τυπικά προσόντα, ποινές, μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη των υπαλλήλων κλπ και δίδεται η δυνατότητα στην διοίκηση να αντλεί γρήγορα και αποτελεσματικά υπηρεσιακά στοιχεία, βελτιώνοντας ταυτόχρονα τον τρόπο διοικητικής πληροφόρησης.

Οι καθημερινές εργασίες της Δ/σης Διαχείρισης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού γίνονται ταχύτερες και πιο αποτελεσματικές, καθώς τα στοιχεία του προσωπικού είναι άμεσα διαθέσιμα στους καθ' ύλην αρμόδιους υπαλλήλους και ελαχιστοποιούνται οι περιπτώσεις που πρέπει να ανατρέξουν σε φυσικά αρχεία. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα στην αρμόδια Δ/ση παρότι το προσωπικό είναι κατανεμημένο σε ξεχωριστά κτίρια, να αποφεύγει τις άσκοπες μετακινήσεις αποκομίζοντας τεράστια λειτουργικά οφέλη.

Το HRMS συνδέεται και με το σύστημα ωρομέτρησης παρέχοντας την δυνατότητα να παρακολουθείται ο χρόνος παρουσίας και απουσίας του προσωπικού, συνδυάζοντας στοιχεία από τις κάρτες παρουσίας, τις άδειες και παντός τύπου απουσίες.

Επιπλέον, μέσω αυτής της εφαρμογής γίνεται η σύνδεση των υπαλλήλων με τους ψηφιακούς υπηρεσιακούς φακέλους και με το σύστημα υποβολής και διαχείρισης αδειών προσωπικού

- **Ψηφιοποίηση υπηρεσιακών φακέλων προσωπικού**

Με την ψηφιοποίηση του υφιστάμενου αρχείου του προσωπικού όλα τα έγγραφα των υπαλλήλων βρίσκονται συγκεντρωμένα και άμεσα διαθέσιμα, χωρίς να απαιτείται η ανεύρεσή τους σε φυσικούς χώρους αποθήκευσης. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται: α) η προστασία των εγγράφων από φυσικές καταστροφές (πλημμύρα, πυρκαγιά κλπ) και β) η προστασία των προσωπικών δεδομένων των υπαλλήλων από κακόβουλες ενέργειες.

- **Ηλεκτρονικό σύστημα υποβολής και διαχείρισης αδειών προσωπικού**

Στο Υπουργείο λειτουργεί και αυτή η ηλεκτρονική εφαρμογή-Σύστημα αδειών, το οποίο παρέχει την δυνατότητα καταγραφής, παρακολούθησης και διαχείρισης του δικαιούμενου αριθμού αδειών για κάθε τύπο αδείας του προσωπικού. Στην εφαρμογή αυτή έχει δυνατότητα πρόσβασης κάθε υπάλληλος-με προσωπικό κωδικό-προκειμένου να υποβάλλει ηλεκτρονικά την άδειά του και να ενημερωθεί για το υπόλοιπο όλων των τύπων αδειών του.

Είναι σαφές ότι με το ανωτέρω σύστημα διαχείρισης προσωπικού (HRMS), εξοικονομούνται πολλές εργατοώρες για το διοικητικό προσωπικό, ούτως ώστε μέσω της αυτοματοποίησης και συγκέντρωσης στοιχείων να γίνεται το έργο του πιο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Γ) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (epde)

Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) είναι διακριτό τμήμα του κρατικού προϋπολογισμού και αποτελεί το σημαντικότερο μέσο άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας. Το ΠΔΕ καλείται να συμβάλλει στην περαιτέρω σύγκλιση των Περιφερειών, στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής

με στοχευμένες δράσεις και παρεμβάσεις για την τόνωση της ενεργούς ζήτησης, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, την ενίσχυση της απασχόλησης, την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής δικαιοσύνης καθώς και τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας.

Τα τελευταία χρόνια, το Υπουργείο ξεκίνησε μια μεταρρύθμιση των Πληροφοριακών Συστημάτων που υποστηρίζουν τις διαδικασίες του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), δηλαδή τον προγραμματισμό, τον προϋπολογισμό, την εκτέλεση, τη χρηματοδότηση και την παρακολούθηση του προγράμματος, με στόχο τη μείωση του κόστους και την αύξηση της αποδοτικότητας μέσω της ψηφιοποίησης των διαδικασιών ΠΔΕ και την ενοποίηση και την περαιτέρω ανάπτυξη των Πληροφοριακών Συστημάτων. Ο σχεδιασμός του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ) e-ΠΔΕ ήταν το αποτέλεσμα ενός συγχρηματοδοτούμενου σχεδίου που έληξε τον Δεκέμβριο του 2017. Από τις αρχές Φεβρουαρίου 2018, το e-ΠΔΕ, το οποίο διαχειρίζεται η Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων, είναι λειτουργικό και υπό διαρκή συντήρηση.

Το νέο μηχανογραφικό σύστημα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων "epde" ενοποίησε υφιστάμενα συστήματα της Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων, που λειτουργούσαν σε σημαντικό βαθμό ανεξάρτητα, εισήγαγε στην διαδικασία ρόλους και φορείς που μέχρι τώρα δεν είχαν μηχανογραφηθεί για τις διαδικασίες του ΠΔΕ και απλοποίησε αρκετά τις ροές.

Ενδεικτικά, αναφέρονται κατωτέρω ορισμένα πλεονεκτήματα του e-ΠΔΕ Πληροφοριακού Συστήματος, τα οποία είναι:

- Εισαγωγή όλων των εμπλεκόμενων φορέων στο σύστημα
- Ενιαίο περιβάλλον για όλους τους ενδιαφερόμενους
- Απεικόνιση όλης της πορείας (Τεχνικό Δελτίο Έργου - Υποέργου, Π/Υ, πιστώσεις, νομικές δεσμεύσεις, κατανομές και πληρωμές)
- Απεικόνιση ροής διαδικασιών, ταυτοποίηση βημάτων και παικτών
- Νέες δυνατότητες (π.χ. υποστήριξη μαζικών πληρωμών, ΒΙ κ.α.)
- Απλοποίηση εργασιών, με βάση τη μέχρι σήμερα λειτουργία των συστημάτων

- Διαλειτουργικότητα με τρίτα συστήματα (ΓΓΠΣ, ΤτΕ, ΟΠΣ–ΕΣΠΑ κ.α.)
- Διαφάνεια και εξωστρέφεια
- Μείωση της γραφειοκρατίας στην εκτέλεση του ΠΔΕ με την μηχανοργάνωση όλων των διαδικασιών
- Μείωση των διοικητικών βαρών και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Επιπλέον, ο αριθμός των ενεργών χρηστών του e-ΠΔΕ (άνω των 6.500), ο όγκος και το πλήθος των πληρωμών που εκτελούνται από το e-ΠΔΕ και ο αριθμός των τιμολογίων που εισάγονται στο σύστημα είναι σημαντικά μεγάλοι. Ενδεικτικά σε ετήσια βάση, εισάγονται στο σύστημα περισσότερα από 120.000 τιμολόγια και εκτελούνται περισσότερες από 250.000 ηλεκτρονικές πληρωμές, με τον όγκο των πληρωμών τους να φτάνει τα 6-7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Δ) ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΕΣΠΑ

Η διαδικτυακή αυτή πλατφόρμα www.ependyseis.gr, η οποία δημιουργήθηκε από το Υπουργείο με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ, έχει ως σκοπό «την ενημέρωση των επιχειρήσεων σχετικά με τις ενισχύσεις προς τα επενδυτικά σχέδια, τα οποία αυτό διαχειρίζεται. Επίσης, αποτελεί την είσοδο στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), το οποίο παρέχει την δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής και διαχείρισης των επενδυτικών σχεδίων».

Αυτές οι δράσεις ενισχύσεων αφορούν τον Αναπτυξιακό-Επενδυτικό Νόμο, αλλά και τις ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ που υλοποιούνται στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Επίσης, σε αυτήν αναφέρονται το Θεσμικό Πλαίσιο των επενδυτικών κινήτρων και παρέχεται η ισχύουσα νομοθεσία σε κωδικοποιημένη μορφή, όσον αφορά τις ρυθμίσεις ουσιαστικών τομέων της ελληνικής οικονομίας και την εγκατάσταση και λειτουργία των επιχειρήσεων.

Είναι πασιφανές ότι και αυτή η ηλεκτρονική εφαρμογή του Υπουργείου προάγει την επιχειρηματικότητα, καταπολεμά την διαφθορά και την γραφειοκρατία και προάγει την διαφάνεια στις συναλλαγές σε αυτόν τον ευαίσθητο τομέα των ιδιωτικών και στρατηγικών επενδύσεων.

Ε) ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ (ΓΕΜΗ)-www.businessportal.gr

Το ΓΕΜΗ αντικατέστησε το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών και άρχισε να λειτουργεί στις 4-4-2011, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3419/2005 και με σειρά διάφορων νόμων, με τελευταίο τον Ν.4635/2019(Φεκ/Α/30-10-2019) άρθρα 85-116.

Το ΓΕΜΗ αποτελούν α) το Εμπορικό Μητρώο Εμπορικής δημοσιότητας πράξεων, στοιχείων και δηλώσεων εταιρειών όλων των νομικών μορφών στην Ελλάδα και β) το ελληνικό ηλεκτρονικό εθνικό δελτίο δημοσιότητας σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2017/1132.

Σήμερα το ΓΕΜΗ προσφέρει τις παρακάτω υπηρεσίες και λειτουργεί αμιγώς ηλεκτρονικά μέσω υπηρεσίας εξωστρέφειας:

- Υπηρεσίες νομιμοποίησης των υποβαλλομένων αιτήσεων καταχώρησης, μεταβολών και στοιχείων
- Υπηρεσίες πιστοποιητικών, αντιγράφων και αποσπασμάτων
- Υπηρεσίες αυθεντικοποίησης εγγράφων, πιστοποιητικών και αντιγράφων
- Υπηρεσίες δημοσιότητας³⁹

Αυτή η πρωτοποριακή «Υπηρεσία Ηλεκτρονικής Υποβολής» αποσκοπεί στην απαλλαγή των κάθε είδους μορφής εμπορικών επιχειρήσεων,⁴⁰ αλλά και των

³⁹ http://www.businessportal.gr/Page/display_page/48

Υπηρεσιών ΓΕΜΗ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και των Περιφερειών, από άσκοπες και χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Η θεσμοθέτηση του ΓΕΜΗ, σε συνδυασμό με τα Επιμελητήρια της χώρας, τα οποία εξελίχθηκαν σε «καταστήματα μίας στάσης» (one-stop-shop), συμβάλλει άμεσα και αποτελεσματικά στην απλοποίηση του γενικού πλαισίου άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και επιφέρει τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Δημιουργία συνθηκών διαφάνειας στην άσκηση της εμπορικής δραστηριότητας
- Καταπολέμηση της γραφειοκρατίας με την χρήση σύγχρονων ΤΠΕ
- Ταχεία εξυπηρέτηση επιχειρήσεων και πολιτών με διαδικασίες «μίας στάσης»
- Δημιουργία εύκολης και πρόσφορης δημοσιότητας της εμπορικής δραστηριότητας
- Δημιουργία κατάλληλων συνθηκών προστασίας των νόμιμων εμπορικών δραστηριοτήτων
- Εξοικονόμηση πόρων εξαιτίας της γρήγορης παρακολούθησης των επιχειρήσεων, την ταχεία έκδοση βεβαιώσεων, την άσκηση άμεσου ελέγχου των επιχειρήσεων και την έκδοση στατιστικών στοιχείων, τα οποία καταδεικνύουν την συνολική πορεία των επιχειρήσεων και βοηθούν στην χάραξη της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας.

Επιπλέον, υπάρχει διαλειτουργικότητα με το Taxisnet και τις υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, για την καλύτερη αξιοποίηση των πληροφοριών μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών και την καλύτερη εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων.

Όπως δείχνει η έκθεση Doing Business⁴¹ στην ΕΕ 2020 : Ελλάδα, η σύσταση επιχείρησης στην χώρα μας είναι πιο εύκολη από ποτέ. Με μόνο τρεις διαδικασίες και με χρόνο αναμονής περίπου 4 ημερών η σύσταση επιχείρησης

⁴⁰ Σύμφωνα με έρευνα του ΣΕΒ «Ο σφυγμός του επιχειρείν» 2018, το ΓΕΜΗ εμφανίζεται πρώτο με διπλάσια θετική εκτίμηση σε σχέση με άλλες διοικητικές μεταρρυθμίσεις του κράτους.

⁴¹ [https://www.doingbusiness.org/el/reports/subnational-reports/greece\(πρόσβαση](https://www.doingbusiness.org/el/reports/subnational-reports/greece(πρόσβαση) 14-9-2020)

στην Ελλάδα είναι γεγονός, πιο γρήγορα και οικονομικά από τα άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ. Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας ΓΕΜΗ και την υπηρεσία μίας στάσης καθίσταται η χώρα μας πρώτη στην ΕΕ για την σύσταση της επιχείρησης. Όπως επισημαίνεται, στην έκθεση, τα αποτελέσματα των παραπάνω μεταρρυθμίσεων θα φανούν τα επόμενα χρόνια και αν συνεχιστούν οι προσπάθειες για την δημιουργία ευνοϊκού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και μετά το στάδιο της έναρξης, για την δημιουργία θέσεων εργασίας και την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας.

ΣΤ) ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΣΗΔΗΣ) και ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΚΗΜΔΗΣ) –promitheus.gov.gr

1) ΕΣΗΔΗΣ ⁴²

Το ΕΣΗΔΗΣ είναι ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο υποστηρίζει τη διενέργεια όλων των διαδικασιών των δημοσίων συμβάσεων άνω των 60.000 ευρώ (χωρίς ΦΠΑ). Περιλαμβάνει όλα τα στάδια της διαγωνιστικής διαδικασίας αρχής γενομένης από την προκήρυξη του διαγωνισμού, την υποβολή και αξιολόγηση των προσφορών και ενστάσεων και τέλος την κατακύρωση και τη σύναψη της σύμβασης, αλλά και την διαχείριση των συμβάσεων με την ηλεκτρονική παραγγελία, τιμολόγηση και πληρωμή.

Το ΕΣΗΔΗΣ αφορά όλες τις αναθέτουσες αρχές του δημοσίου τομέα, τους οικονομικούς φορείς που αναλαμβάνουν δημόσιες συμβάσεις και την Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή ως υπεύθυνο κεντρικό φορέα για την ανάπτυξη και την εφαρμογή του.

Αποτελεί ένα σύγχρονο και πρωτοποριακό έργο, το οποίο ακολουθεί το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο και παράλληλα ενσωματώνει και τις Οδηγίες της ΕΕ και με σημαντικά οφέλη από τη χρήση του, τα κυριότερα των οποίων είναι:

⁴²http://www.eprocurement.gov.gr/webcenter/faces/oracle/webcenter/page/scopedMD/sd0cb90ef_26cf_4703_99d5_1561ceff660f/Page119.jsp?_afLoop=609464702847317%#%40%3F_afLoop%3D609464702847317%26_adf.ctrl-state%3D11kdjnuhdh_4 (πρόσβαση 12-9-20).

- Βελτίωση της επικοινωνίας των εμπλεκομένων
- Εξαγωγή και ανάλυση στατιστικών δεδομένων
- Βελτίωση της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας
- Μείωση κόστους συμμετοχής στους διαγωνισμούς για τις επιχειρήσεις
- Μείωση των δαπανών για τις δημόσιες συμβάσεις
- Εκσυγχρονισμός, μείωση κόστους, συντόμευση διαδικασίας
- Περιορισμός των γραφειοκρατικών διαδικασιών
- Υποστήριξη, εφαρμογή και χρήση νέων μοντέλων και πρακτικών (ηλεκτρονικές δημοπρασίες, συμφωνίες πλαίσιο, ανταγωνιστικός διάλογος

Στα μειονεκτήματά του θα μπορούσαμε να επισημάνουμε τις χρονοβόρες διαδικασίες, που έχει να κάνει κυρίως με το νομοθετικό πλαίσιο, αφού η υλοποίηση κάθε διαγωνιστικής διαδικασίας απαιτεί χρονικό διάστημα άνω του έτους, κάτι το οποίο αποτελεί εμπόδιο για τις επενδύσεις στην χώρα μας.

2) ΚΗΜΔΗΣ-eprocurement.gov.gr

Το ΚΗΜΔΗΣ περιλαμβάνει στοιχεία δημοσίων συμβάσεων άνω των 1000 ευρώ χωρίς ΦΠΑ για προϊόντα, υπηρεσίες, και δημόσια έργα όλων των φορέων του δημοσίου και περιέχει αιτήματα, προκηρύξεις, υπογραφείσες συμβάσεις και εντολές πληρωμών. Αυτά τα καταχωρημένα στοιχεία αξιολογούνται από την Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων για τη βελτίωση της διαφάνειας στις δημόσιες συμβάσεις. Στόχος του ΚΗΜΔΗΣ είναι η διαφάνεια, η λογοδοσία και η ενίσχυση του ανταγωνισμού.

Ζ) ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΗΜΑΤΩΝ

Η ΓΓΕ και Καταναλωτή δημιούργησε την υπηρεσία «Ηλεκτρονική Κατάθεση Σημάτων»⁴³ σε συνεργασία με το Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (EUIPO) για την εξυπηρέτηση των καταθετών εμπορικού σήματος, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων καθώς και την υπέρβαση γραφειοκρατικών διαδικασιών. Το εμπορικό σήμα είναι προϊόν πνευματικής

⁴³ [http://efiling.gge.gr/sp-ui-tmefiling/\(πρόσβαση](http://efiling.gge.gr/sp-ui-tmefiling/(πρόσβαση) στις 14-9-20),

ιδιοκτησίας και περιουσιακό στοιχείο του δικαιούχου και η κατοχύρωσή του παρέχει σε αυτόν το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης του, με αποτέλεσμα να αναγνωρίζεται το προϊόν ή υπηρεσία από τον καταναλωτή.

Επίσης, ολοκληρώνεται το 1^ο στάδιο ψηφιοποίησης των βιβλίων σημάτων με απώτερο στόχο να δημιουργηθεί ένα ψηφιακό περιβάλλον, όπου η πληροφορία και τα δεδομένα θα είναι έγκυρα, επικαιροποιημένα, ασφαλή και διαχειρίσιμα. Με τον τρόπο αυτό η Δ/ση Σημάτων προχωράει σε μία νέα εποχή, αφού αλλάζει ο τρόπος εργασίας των υπαλλήλων και εξυπηρέτησης των πολιτών με γρήγορες και αποδοτικές διαδικασίες. Το 2^ο στάδιο του έργου θα ολοκληρωθεί τον Ιούνιο του 2021 με την επικαιροποίηση των σημάτων, από όπου αντλούνται στοιχεία από την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική βάση δεδομένων TMview για ολοκληρωμένη πληροφόρηση.

H) ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Notifybusiness

Το notifybusiness.gov.gr είναι ένα μεταβατικό πληροφοριακό σύστημα, με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, για την υποστήριξη της διαδικασίας υποβολής της γνωστοποίησης που θεσμοθετήθηκε με το ν. 4442/2016. Οι επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου 4442/2016 και ιδίως στο καθεστώς της γνωστοποίησης, υποχρεούνται να υποβάλουν γνωστοποίηση μέσω του πληροφοριακού συστήματος. Το μέτρο έχει πανελλαδική εφαρμογή. Το σύστημα θα καταργηθεί όταν το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Άσκησης Δραστηριοτήτων και Ελέγχων καταστεί πλήρως λειτουργικό, τουλάχιστον ως προς την υποβολή των γνωστοποιήσεων.

Η γνωστοποίηση υποβάλλεται προκειμένου ο οικονομικός φορέας να ενημερώνει τη διοίκηση για την έναρξη (φυσικής) λειτουργίας της δραστηριότητάς του. Σε αυτή κοινοποιούνται όλα τα στοιχεία που κρίνονται απαραίτητα εκ μέρους των αρμόδιων αρχών και σχετίζονται με το προφίλ της επιχείρησης και τη φύση της οικονομικής δραστηριότητας. Τα επιμέρους δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη νόμιμη λειτουργία τηρούνται σε φάκελο στην εγκατάσταση.

Μέσω του συστήματος, ο Φορέας μπορεί να υποβάλει μια γνωστοποίηση, να τροποποιήσει μια υφιστάμενη, να ακυρώσει και να μεταβιβάσει την κυριότητα της επιχείρησης. Οι Αρμόδιες Αρχές (π.χ. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Υπουργείο Περιβάλλοντος, Υπουργείο Υγείας, Περιφέρειες, Δήμοι κλπ.) λαμβάνουν τις γνωστοποιήσεις που υποβάλλονται, προκειμένου να προγραμματίσουν και να ασκήσουν στη συνέχεια τα ελεγκτικά τους καθήκοντα. Το σύστημα είναι πολύ απλό στη χρήση του τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τη διοίκηση και υποστηρίζει με γρήγορο και αποτελεσματικό τρόπο την αλλαγή στη φιλοσοφία της αντιμετώπισης του κανονιστικού πλαισίου για το επιχειρηματικό περιβάλλον.

Οι οικονομικές δραστηριότητες που έχουν ενταχθεί στο σύστημα είναι: Καταστήματα Υγειονομικού Ενδιαφέροντος (ενδεικτικά μαζική εστίαση, κομμωτήρια, θέατρα και κινηματογράφοι), Αποθήκες, Τουριστικά καταλύματα, Μεταποίηση (εγκατάσταση και λειτουργία), εξορυκτικές δραστηριότητες και κατόπιν κάποιας επεξεργασίας θα ενταχθούν και οι περιβαλλοντικές υποδομές.

Η λειτουργία του ξεκίνησε τον Ιούνιο 2017 και έως σήμερα έχουν υποβληθεί 81.000 γνωστοποιήσεις από περίπου 71.000 μοναδικούς χρήστες (επιχειρήσεις).

Η αρχική σελίδα της υπηρεσίας βρίσκεται στην δ/ση www.notifybusiness.gov.gr.

Με τον τρόπο αυτό υλοποιείται η μεταρρύθμιση για την απλούστευση, βελτίωση και εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης και εποπτείας οικονομικών δραστηριοτήτων και κυρίως όσον αφορά τις βιομηχανίες της χώρας.

Θ) e-καταναλωτής

Δημιουργήθηκε και λειτουργεί η ψηφιακή πλατφόρμα e-katalanotis⁴⁴, η οποία αποτελεί το ψηφιακό παρατηρητήριο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και

⁴⁴ [https://e-katalanotis.gov.gr/\(πρόσβαση](https://e-katalanotis.gov.gr/(πρόσβαση) 14-9-2020)

Προστασίας Καταναλωτή, το οποίο είναι προσβάσιμο από το κοινό στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής για ανοιχτά δεδομένα και διαφάνεια στις εμπορικές συναλλαγές.

Αποτελεί μία καινοτόμα εφαρμογή για κινητά, από όπου μπορεί να γίνει σύγκριση στις τιμές προϊόντων για το «καλάθι της νοικοκυράς». Περιλαμβάνει καλάθι προϊόντων για να βρίσκει ο καταναλωτής τις καλύτερες τιμές της αγοράς για αγαθά, που έχει προσθέσει στο καλάθι του, έξυπνες ειδοποιήσεις για την πτώση των τιμών τους και να μπορεί να παρακολουθεί την εξέλιξη της τιμής του προϊόντος βάσει ημερομηνίας και επίσης υπάρχουν χρήσιμες πληροφορίες για τα δικαιώματα του καταναλωτή, τις υπηρεσίες του Υπουργείου και τη Γραμμή του Καταναλωτή 1520.

5.4 Αξιολόγηση των Πολιτικών μείωσης της γραφειοκρατίας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων υπό το πρίσμα της ψηφιακής διακυβέρνησης

Προκειμένου να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των δημόσιων πολιτικών, όπως αναφέρει η Μ. Ραμματά, 2001 σελ.230, χρησιμοποιούνται δείκτες απόδοσης, οι οποίοι μετρούν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα κάθε διοικητικής δραστηριότητας, όπως αυτή της ψηφιακής διακυβέρνησης. Οι δείκτες αυτοί μπορεί να είναι ποιοτικοί (βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, εφαρμογή ποιοτικής διοίκησης για τους υπαλλήλους, καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, μείωση των λαθών κλπ) και ποσοτικοί (ψηφιοποίηση και υλοποίηση εργασιών με ηλεκτρονικό τρόπο, μέτρηση της μείωσης του χρόνου εκτέλεσης κάθε διοικητικής δράσης κλπ).

Στην περίπτωση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων δεν υπάρχει καμία καταγεγραμμένη αξιολόγηση της επί σειράς ετών προσπάθειας εφαρμογής της μεταρρυθμιστικής πολιτικής της ψηφιακής διακυβέρνησης σε αυτό, όπως προέκυψε από έρευνα στη Γενική Δ/ση Ψηφιακής Πολιτικής και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου.

Από προσωπική εμπειρία και μετά από σχετικές ερωτήσεις προς υπαλλήλους που ασχολούνται με τις ανωτέρω αναφερόμενες περιπτώσεις εφαρμογής και χρήσης ηλεκτρονικών εφαρμογών του Υπουργείου και της καταγραφής των δράσεων του στην κεντρική ιστοσελίδα του, όσον αφορά τον Πολίτη, την επιχείρηση και τον δημόσιο υπάλληλο και τις διεθνείς αξιολογήσεις doing business, την εθνική αναπτυξιακή πολιτική (ΕΠΑ) και την στρατηγική για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, προκύπτουν τα εξής:

- **Για τον πολίτη**

Η χρήση από πλευράς πολίτη απλοποιημένων διαδικασιών μέσω ηλεκτρονικών εφαρμογών βελτιώνει την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υπηρεσιών επειδή:

- Μειώνει την προσέλευση των πολιτών στις υπηρεσίες
- Αυξάνει την εμπιστοσύνη του μετά τη χρήση καλών και απλουστευμένων διαδικασιών
- Καταπολεμά και μειώνει την γραφειοκρατία και τέλος
- Μειώνει τον χρόνο αναμονής αυτού στις δημόσιες υπηρεσίες.

- **Για την επιχείρηση**

Η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων εξαρτάται από την αποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών (Μ. Ραμματά 2011, σελ.237), αφού η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και η ανάπτυξη των επιχειρήσεων επιτυγχάνεται, εφόσον η αντίστοιχη Υπηρεσία και εν προκειμένω μελέτη περίπτωσης το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η οποία κατά βάση εξυπηρετεί τις επιχειρήσεις σε βασικούς άξονες πολιτικής, εμπόριο και βιομηχανία, λειτουργεί αποτελεσματικά. Η απλούστευση των διαδικασιών , η

διασύνδεση μεταξύ των αρμοδίων Υπηρεσιών και η κατά το δυνατόν «απλοποίηση των όρων που αφορούν την διεξαγωγή των δημοσίων οργανισμών», αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και επιφέρουν ανάπτυξη στη χώρα.

- **Για τον δημόσιο υπάλληλο**

Οι δημόσιοι υπάλληλοι, ως θύματα της γραφειοκρατίας των δημοσίων υπηρεσιών, αναλώνουν το μεγαλύτερο μέρος της καθημερινής εργασίας τους για την διεκπεραίωση αποφάσεων και διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες στην ουσία δεν προσφέρουν τίποτα στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του δημοσίου τομέα. Με την απλούστευση, τυποποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών μέσω της ψηφιακής διακυβέρνησης, γίνονται αποδοτικότεροι και πιο αποτελεσματικοί και ταυτόχρονα αυξάνεται σε μεγάλο βαθμό η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών μέσω της διαλειτουργικότητας των συστημάτων. Επίσης, αυξάνεται η παραγωγικότητα της υπηρεσίας, εφόσον άμεσα και αποτελεσματικά ταξινομούνται έγγραφα, εκδίδονται αποφάσεις χωρίς χρονοβόρες γραφειοκρατικές διαδικασίες, χωρίς την φυσική παρουσία πολιτών και εξοικονομούνται πόροι από την οικονομικότερη διαχείριση των διοικητικών δράσεων.

Ειδικότερα, στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, οι εγκαταστημένες ηλεκτρονικές εφαρμογές του, στο πλαίσιο της υλοποίησης πολιτικών ψηφιακής διακυβέρνησης και με χρήση σε βάθος χρόνου άνω της πενταετίας, παρουσιάζουν δυνατά και αδύνατα σημεία, ως προς τη μείωση της γραφειοκρατίας. Με άξονα την εφαρμογή της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας και σύμφωνα με τις υπάρχουσες αξιολογήσεις, όσον αφορά 1) το επιχειρηματικό περιβάλλον τα δυνατά τους σημεία εντοπίζονται στα κάτωθι:

A) το ΓΕΜΗ, όπου σύμφωνα με την έκθεση Doing Business, η Ελλάδα για πρώτη φορά στα χρονικά λαμβάνει την πρώτη θέση για τη σύσταση επιχείρησης στα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε., με μόνο 3 διαδικασίες και χρόνο

αναμονής μόνο 4 ημερών. Επίσης, το ΓΕΜΗ, σύμφωνα με έρευνα του ΣΕΒ, έρχεται πρώτο σε θετική εκτίμηση με υψηλά ποσοστά σε σχέση με άλλες διοικητικές μεταρρυθμίσεις και επιπλέον μέσω της διαλειτουργικότητας του συστήματος αξιοποιούνται πληροφορίες με άλλες υπηρεσίες.

Β) Το Μεταβατικό Πληροφοριακό Σύστημα Notifybusiness, όπου μέσω αυτού γνωστοποιείται η έναρξη λειτουργίας οικονομικών φορέων, κυρίως βιομηχανιών και αποτελεί το κυριότερο εργαλείο απλοποίησης και εκσυγχρονισμού των διοικητικών διαδικασιών αδειοδότησης.

Γ) Το ΕΣΗΔΗΣ και το ΚΗΜΔΗΣ βελτιώνει την διαφάνεια στις συναλλαγές μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, επισέρχεται η λογοδοσία στα δημόσια πεπραγμένα και αυξάνει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Στα αδύνατα του σημεία, πρέπει να επισημάνουμε τις χρονοβόρες διαγωνιστικές διαδικασίες, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη στην προσέλκυση επενδύσεων και την ανάπτυξη της χώρας.

Δ) Η «Ηλεκτρονική Κατάθεση Σημάτων» εξυπηρετεί τους καταθέτες εμπορικού σήματος και υπερβαίνει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες άμεσα και αποτελεσματικά, ιδιαίτερα μετά την ψηφιοποίηση των βιβλίων σημάτων.

Ε) Οι «Επενδύσεις» ενημερώνουν, δηλαδή διαχέουν την πληροφορία ενημέρωσης των επιχειρηματιών και ενδιαφερομένων, αναφορικά με όλο το ισχύον θεσμικό πλαίσιο ιδιωτικών και στρατηγικών επενδύσεων στη χώρα μας και έχουν εικόνα της πορείας υλοποίησης των οικονομικών τους ενισχύσεων, με αποτέλεσμα να καταπολεμάτε η διαφθορά και η γραφειοκρατία και να ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας

ΣΤ) Τέλος το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα e-pde, με την ψηφιοποίηση όλων των διαδικασιών του αύξησε την αποδοτικότητα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, μείωσε τις γραφειοκρατικές διαδικασίες και ενίσχυσε την επιχειρηματικότητα, μέσω των ηλεκτρονικών πληρωμών.

2) Όσον αφορά τον πολίτη και καταναλωτή

A) μέσω του e-pde, η απλούστευση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών αυξάνει την εμπιστοσύνη των πολιτών και ταυτόχρονα αυξάνει την αποδοτικότητα σε χρόνο και κόστος και ιδιαίτερα καταπολεμά την γραφειοκρατία «εν τη γενέσει της»

B) Μέσω της πρωτοποριακής πλατφόρμας e-καταναλωτής για κινητά τηλέφωνα, ενημερώνεται ο καταναλωτής για τις τιμές των προϊόντων και παρέχει πληροφορίες για τα δικαιώματά του. Στις αδυναμίες του πρέπει να επισημάνουμε ότι παρατηρείτε δυσκολία στο ανέβασμα της εφαρμογής και τέλος

3) Όσον αφορά τις εσωτερικές λειτουργίες του Υπουργείου (ΠΑΠΥΡΟΣ MILLENIUM και HRMS) βελτίωσε κατά πολύ τους χρόνους σύνταξης και διεκπεραίωσης αποφάσεων και εγγράφων με τη χρήση της ψηφιακής υπογραφής, αύξησε την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του, διευκόλυνε την αρχειοθέτηση σε ηλεκτρονικούς φακέλους και παράλληλα με την μείωση των εκτυπώσεων και της έγχαρτης «εγγραφοκρατίας» βοήθησε την πράσινη ανάπτυξη, παρά την περιορισμένη χρήση και των δύο ειδών αρχειοθέτησης ταυτόχρονα.

Προς αποτύπωση και επίρρωση των ανωτέρω ακολουθεί πίνακας με την αντιστοίχιση των ηλεκτρονικών εφαρμογών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ανάλογα με την κατεύθυνση και εφαρμογή των στρατηγικών πολιτικών του για την ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας, προς πολίτες, επιχειρηματίες και δημόσιους υπαλλήλους, με κύριο στόχο την μείωση της γραφειοκρατίας στις βασικότερες υπηρεσίες δράσης του.⁴⁵

⁴⁵ <http://www.mindev.gov.gr/>

Πίνακας 5.2

Ανάπτυξη Ηλεκτρονικών Εφαρμογών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΠΟΛΙΤΕΣ	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
e-καταναλωτής	Μεταβατικό πληροφοριακό σύστημα Notifybusiness	ΠΑΠΥΡΟΣ MILLENIUM
Επενδύσεις	Ηλεκτρονική κατάθεση Σημάτων	HRMS
	ΕΣΗΔΗΣ	e-pde
	ΓΕΜΗ	ΕΣΗΔΗΣ-ΚΗΜΔΗΣ
	Epedyseis	
	e-pde	

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, γίνεται προφανές ότι η ψηφιακή διακυβέρνηση αποτελεί κινητήριο μοχλό της δημόσιας διοίκησης και ειδικότερα για το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, όσον αφορά την εξυπηρέτηση πολιτών, επιχειρήσεων και υπαλλήλων για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Υπό αυτές τις συνθήκες το τέρας της γραφειοκρατίας έχει καταπολεμηθεί σε μεγάλο βαθμό στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Με άξονα την αναπτυξιακή πολιτική της χώρας και έχοντας να αντιμετωπίσει τα διαχρονικά προβλήματα, που αντιμετωπίζουν κυρίως οι επιχειρήσεις, ως προς την έναρξη λειτουργίας και την αδειοδότησή τους, τις στρεβλώσεις της

αγοράς, το δαιδαλώδες Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) καθώς και την αδυναμία προσέλκυσης επενδύσεων, επειδή το ίδιο το θεσμικό πλαίσιο θέτει τα γραφειοκρατικά εμπόδια,(Σπυράκης Γ.& Σπυράκη Χ.,2008.σελ.10), ο «ψηφιακός μετασχηματισμός» του Υπουργείου, συμβάλλει στην πάταξη της γραφειοκρατίας, με όπλο την απλούστευση και ψηφιοποίηση των εσωτερικών και εξωτερικών διαδικασιών του, στους βασικούς τομείς πολιτικής του και στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας.

Σαφώς απαιτούνται και άλλα αποφασιστικά βήματα να γίνουν για την διευκόλυνση ιδίως των επιχειρήσεων, την απλούστευση των δημοσίων συμβάσεων, την γρήγορη απορρόφηση του ΕΣΠΑ και την προσέλκυση ιδιωτικών και στρατηγικών επενδύσεων και ειδικότερα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για περαιτέρω βελτίωση του θεσμικού πλαισίου που διέπουν τις ανωτέρω αρμοδιότητες του υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

5.5 Ανακεφαλαίωση

Οι αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας δημιουργούν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για παρεμβάσεις σε ψηφιακές υποδομές και την ψηφιοποίηση των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης και των υπηρεσιών, που αυτή προσφέρει προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Η ανάπτυξη και εφαρμογή της ψηφιακής διακυβέρνησης στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σύμφωνα με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συνέβαλε στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, στην καταπολέμηση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων, στη διευκόλυνση του πολίτη και των δημοσίων υπαλλήλων, αφού επετεύχθη μείωση του διοικητικού κόστους και χρόνου για διεκπεραίωση υποθέσεων και διαδικασιών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Γκιζέλης, Γ., 2009. *Το πελατειακό σύστημα, η ελληνική γραφειοκρατία και οι παράγοντες διαμόρφωσης της ελληνικής ιδιαιτερότητας*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών.
- Καρκατσούλης, Π., 2004. *Το Κράτος σε Μετάβαση Από τη "διοικητική μεταρρύθμιση" και το "νέο δημόσιο μάντατζμεντ" στην "διακυβέρνηση"*. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρης.
- Καστοριάδης, Κ., 1985. *Η γραφειοκρατική κοινωνία*. Αθήνα: Εκδόσεις Ύψιλον.
- Κτιστάκη, Σ., 2014. *Εισαγωγή στη Δημόσια Διοίκηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Λαδή, Σ. & Νταλάκου, Β., 2015. *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Μαϊστρος, Π., 2009. *Τα Τρία Κύματα Μεταρρυθμίσεων της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα (1975-2015 +)*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Μακρουδημήτρης, Α., 1986. *Μαθήματα Διοικητικής Επιστήμης Θμελιώδεις Κατευθύνσεις στη Διοικητική Σκέψη και στη Θεωρία των Οργανώσεων*. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Μακρουδημήτρης, Α., Παπαδημητρόπουλος, Δ. & Μιχαλόπουλος, Ν., 1990. *Το κράτος στον 21ο αιώνα- Κείμενα για τον ρόλο του κράτους στις συνθήκες του Νέου Αιώνα*. Αθήνα: Εκδόσεις Ειδική Εκδοτική.
- Μακρουδημήτρης, Α., 1995. *" Η κρυφή γοητεία της Διοικητικής Μεταρρύθμισης"* Συλλογικό Έργο : Προβλήματα Διοικητικής Μεταρρύθμισης. Αθήνα-Κομοτηνή: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Μακρουδημήτρης, Α., 1999. *Διοίκηση και Κοινωνία Η δημόσια διοίκηση στην Ελλάδα*. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Μακρουδημήτρης, Α., 2013. *Διοικητική Επιστήμη II Προσεγγίσεις στη Θεωρία των Οργανώσεων*. 5η επιμ. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Μακρουδημήτρης, Α. & Πραβίτα, Μ.-Η., 2012. *Διοικητική Επιστήμη I : Δημόσια Διοίκηση. Στοιχεία Διοικητικής Οργάνωσης*. Έκδοση επιμ. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλα.
- Μαρξ & Κ., 1978. *Κριτική της Εγγελιανής Φιλοσοφίας του Κράτους και του Δικαίου*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Μέργος, Γ. & Μακρουδημήτρης, Α., 2012. *Η Προώθηση των Μεταρρυθμίσεων στην Ελληνική Οικονομία*, Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, Γραφείο Οικονομικών Μελετών.

Μιχαλόπουλος, Ν., 2003. *Από τη Δημόσια Γραφειοκρατία στο Δημόσιο Management*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Μουζέλης, Ν., 2009. *Οργάνωση και Γραφειοκρατία. Ανάλυση των σύγχρονων θεωριών*. 2η επιμ. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Σάκκουλα.

Παπαδάκη, Γ., 2016. Δημόσια Διοίκηση και Ανάπτυξη. *Ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης*, Νοέμβριος-Δεκέμβριος, pp. 52-54.

Πλυμάκης, Σ., 2019. *Δημόσια Πολιτική και Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα. Η πρόκληση της Συνεργατικής Διακυβέρνησης*. Αθήνα: Εκδόσεις Σιδέρης.

Πομπόρτσος, Α., 2005. *Εισαγωγή στην Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (E-government) (Ο μετασχηματισμός των λειτουργιών και υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης στην ψηφιακή εποχή)*. Αθήνα: Εκδόσεις Τζιολα.

Ραμματά, Μ., 2011. *Σύγχρονη Ελληνική Δημόσια Διοίκηση- Ανάμεσα στη Γραφειοκρατία και το Μανατζμεντ*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Σεραφετινίδου, Μ., 2003. *Το Φαινόμενο της Γραφειοκρατίας*. Αθήνα: GUTENBERG.

Σπινέλλης, Δ., Βασιλάκης, Ν., Πουλούδη, Ν. & Τσούμα, Ν., 2018. *Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση στην Ελλάδα*, Αθήνα: ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ.

Σπυράκης, Γ. & Σπυράκη, Χ., 2008. *Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (E-Government) : Εφαρμογές, Οφέλη και Κίνδυνοι*, s.l.: s.n.

Τσακανίκας, Α. και συν., 2014. *Υιοθέτηση των ΤΠΕ και ψηφιακή ανάπτυξη στην Ελλάδα*, Αθήνα: IOBE.

Τσούκας, Χ., 21/3/13. *Χωρίς Ριζική Μεταρρύθμιση δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη*, Αθήνα: ΕΛΙΑΜΕΠ, IOBE.

Τύπας, Γ. & Κατσαρός, Γ., 2006. *Εισαγωγή στη Διοικητική Επιστήμη, από τη Γραφειοκρατική και την Επιστημονική Διοίκηση στη Σύγχρονη Οργανωτική Θεωρία*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Αγγλική

Crozier, M., 1964. *Bureaucratic Phenomenon*, Chicago: University of Chicago Press.

Dixon, Davies & Kouzmin, 2004. *Achieving Civil Service Reform : The Threats, Challenges and Opportunities in : Alternative Thinking-Better Public Services?*. Weisbaden, Germany: Gabler-Verlag.

Krygier, M. & Kamenka, E., 1979. *Bureaucracy: The Career of Concept (ideas and ideologies)*. s.l.:Arnold.

Kuper, A. & Kuper, J., 2003. *The Social Science Encyclopaedia*. s.l.:Routledge.

Muller, P. & Surel, Y., 2002. *Ανάλυση των πολιτικών του κράτους, ανάλυση των δημόσιων πολιτικών*. Αθήνα: Εκδόσεις Δάρδανος-Τυπωθήτω.

Peters, G., 1989. *The Politics of Bureaucracy*. fifth edition ed. London and New York: Routledge-Taylor and Francis Group.

Rainey, H., 1991. *Understanding and Managing Public Organizations*. San Francisco: Jossey-Bass.

Weber, M., 1949. *The Methodology of the Social Sciences*. Illinois: The Free Press of Glencoe.

Weber, M., 1978. *Economy and Society : An Outline of Interpretive Sociology*. United States: University of California Press.

European Commission, Action Plan and European Council, Inter-institutional Agreement on Better Law Making

OECD (1997) “The OECD Report and Regulatory Reform: Synthesis”

Διαδικτυακοί Τόποι/ Ιστοσελίδες

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Διαθέσιμο στην από: <http://www.mindev.gov.gr/>(Πρόσβαση 14 Σεπτεμβρίου 2020)

Βικιπαίδεια Διαθέσιμο στην από https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1_%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7 (πρόσβαση 2-9-2020)

ΟΟΣΑ The OECD Report on Regulatory Reform Διαθέσιμο στην από <https://www.oecd.org/regreform/>(πρόσβαση 12-8-2020)

ΟΟΣΑ Διαθέσιμο στην από [https:// www.oecd.com](https://www.oecd.com)(πρόσβαση 12-8-20)

Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) Διαθέσιμο στην από [https://unric.org/el/\(πρόσβαση](https://unric.org/el/(πρόσβαση) 12-8-2020)

Παγκόσμια Τράπεζα Διαθέσιμο στην από www.worldbank.org, (πρόσβαση στις 12-8-2020)

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Διαθέσιμο στην από <https://www.imf.org/external/index.htm> (πρόσβαση 12-8-2020)

Ευρωπαϊκή Ένωση. Διαθέσιμο στην από: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:124226b> (πρόσβαση στις 12-8-2020)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή Διαθέσιμο στην από: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/thematic-factsheets/public-administration_en (πρόσβαση 19-8-20) και https://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/what/investment-policy/ (πρόσβαση 19-8-20)

ΕΕ Διαθέσιμο στην από: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:124226b> (πρόσβαση στις 1-9-2020)

«ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» Διαθέσιμο στην από: <https://www.kathimerini.gr/economy/local/1083153/veltiothike-kata-ennea-theseis-i-antagonistikotita-tis-oikonomias/> (πρόσβαση 12-9-20)

Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ) Διαθέσιμο στην από: <https://www.sev.org.gr/vivliothiki-tekmiriosi/deltio-gia-tin-elliniki-oikonomia/i-epicheiriseis-fernoun-tin-anartyxi-otan-kai-opou-yparchei-to-sosto-plaisio-leitourgias-tous-7-noemvriou-2019/> (πρόσβαση στις 12-9-2020).

ΠΑΠΥΡΟΣ MILLENIUM Διαθέσιμο στην από: <http://dmsapp.mnec.gr/login.jsp?sessionExpired=1> (πρόσβαση στις 12-9-20)

Ηλεκτρονικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Διαθέσιμο στην από: <http://www.epde.gr/> (πρόσβαση στις 12-9-20)

Υποβολή Επενδυτικών Σχεδίων ΕΣΠΑ Διαθέσιμο στην από www.ependyseis.gr([πρόσβαση](#) στις 12-9-20)

Γενικό Εμπορικό Μητρώο (ΓΕΜΗ) Διαθέσιμο στην από: www.businessportal.gr([πρόσβαση](#) στις 12-9-20)

ΕΣΗΔΗΣ και ΚΗΜΔΗΣ Διαθέσιμο στην από: <http://www.eprocurement.gov.gr>([πρόσβαση](#) στις 12-9-20)

Ηλεκτρονική Κατάθεση Σημάτων Διαθέσιμο στην από: <http://efiling.gge.gr/sp-uitmefiling/>([πρόσβαση](#) στις 14-9-20)

Μεταβατικό Πληροφοριακό Σύστημα Notifybusiness Διαθέσιμο στην από: www.notifybusiness.gov.gr([πρόσβαση](#) στις 14-9-20)

e-καταναλωτής διαθέσιμο στην από <https://e-katanalotis.gov.gr/>([πρόσβαση](#) 14-9-2020)

Έκθεση Doing Business στην ΕΕ 2020 : Ελλάδα Διαθέσιμο στην από: <https://www.doingbusiness.org/el/reports/subnational-reports/greece>([πρόσβαση](#) 14-9-2020)

Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης: Διαθέσιμο στην από: <http://www.mindev.gov.gr/%ce%b5%ce%b8%ce%bd%ce%b9%ce%ba0-%cf%80%cf%81%ce%bf%ce%b3%cf%81%ce%b1%ce%bc%ce%bc%ce%b1-%ce%b1%ce%bd%ce%b1%cf%80%cf%84%cf%85%ce%be%ce%b7%cf%83-%cf%80%ce%b1/>([πρόσβαση](#) 15-9-2020).